

MAGYAR BAROMFI

A BAROMFI TERMÉK TANÁCS LAPJA

AirStreamer™: a szakaszos keltetés magasabb szintjének fogalma

A Petersime Rt. szakaszos és folyamatos keltetési alkalmas előkeltető és utókeltető gépeket gyárt tyúk-, pulyka-, kacsa- és kutyogocskák keltetésére, 8.400 - 115.200 tyúktojás egység kapacitásban.

A Petersime AirStreamer™ ("kényszerlogarimas") keltetőgépek teljesen új műszaki megoldást jelentenek a keltetésben, magasabb teljesítményt nyújtva a szakaszos keltetési mód alkalmazása esetén.

A Petersime Tervezési Osztály keltetőket és szállító rendszereket, valamint kacsarakász keltető újramekket tervez és kivitelez egyedül igények szerint.

Petersime Keltetőgépek

Bővebb információ és felvilágosítás a Petersime keltetőgépek választékáról:

Márkaképviselő és szervíz: Kelemen Tamás • Tel./fax: 06-62/271-469 • Mobil: 06-30/205-5805 • E-mail: kelementamas@t-online.hu
Eladás: Agrobelt N.V. • Dr. G. Van Putte, Ir. D. Damme • Tel.: +32-2-647-8201 • Fax: +32-2-640-1109 • agrobelt@village.uu.net.be
Gyártás: Petersime N.V. • +32-9-388-9611 • Fax: +32-9-388-8458 • petersime@petersime.com • www.petersime.com

50. évfolyam 1. szám

Kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail: info@szaktudas.hu

Felelős kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
elnök-vezérigazgatója

Felelős szerkesztő

Dr. Kállay Béla

Tervezőgrafikus

Gerse László
e-mail: gersel@szaktudas.hu

Szerkesztőség

1054 Budapest
Akadémia u. 1–3.
Tel.: 269-2998
e-mail: btt@mail.datanet.hu
btt@mail.tvnet.hu

Lapigazgató

Berzsenyi Anita
Tel.: 262-5747
e-mail: berzsenyia@szaktudas.hu

Nyomdai előkészítés

Partners-Grafika Kft.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@partners-grafika.hu

Nyomda

Grafika Press Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@grafikapress.hu

Felelős vezető

A nyomda ügyvezető igazgatója

Terjeszti a Magyar Posta

Megrendelhető
a szerkesztőség címén

HU ISSN: 1219-0187

18

Üzemlátogatás

Gubisék családi vállalkozásában a siker záloga a korszerű termelés, forgalmazás és a folyamatos fejlesztés.

33

Szakmai műhely

A takarmány metionin-szintjének optimalizálása a vágócsirke homogenitásának és minőségének javítását szolgálja.

Álláspont

Gáz van, de nem csak azért, mert nincs 4

Terméktanács – tájékoztató Brüsszelből 6

Szövetségek 7

Állategészségügy – szalmonella-mentesítés 12

Dr. Csalava István (1937-2008) 14

Szarka Ferenc (1946-2008) 15

Üzemlátogatás a Családi Tojás vállalkozásnál 18

Kiállítás – még egyszer Hannover 21

Baromfigazdaság és -piac

BTT ágazati adatok (2008. I–XI. hó) 26

Baromfipiaci helyzetkép 29

Országelemzés – Brazília 31

Szakmai műhely

A brojlertakarmányok metionin szintje 33

Contents

Point of view 4

Product Council – information from Brussels 6

Federations news 7

Animal Health – Salmonella 12

Visiting of an egg industrial family enterprise 18

Exhibition –one’s more Hanover 21

Economic and market

Data of the production and sales 26

Poultry market actual 29

The Brazilian poultry industrie 31

Special paper

Optimal methionin level of the broiler mash 33

Gáz van, de nemcsak azért, mert nincs gáz

Földi Péter

A XXI. századból lassan eltelik az első 10 év, és a kor európai, tehát modern értékelvűnek és civilizáltnak titulált embere egyre fenyegetőbb jelenségekkel kényyszerül szembenézni. Az európai jólétben és kényelemben

élő ember természetesnek veszi a fűtést, a világítást, a közlekedést, a vizet, az élelmiszert és a biztonságot. Ez többé-kevésbé még a kontinens szegényebb keleti felén is így van.

Az új évezred azonban kemény leckéztetéssel indul, kiprovokált terrorista támadásokkal, kiszélesedő háborúkkal, az emberiség jelentős részét kiirtással fenyegetőnek kikiáltott madárinfluenzával, egyeseknek elnézett, másoknak tiltott atomfegyverkezéssel, hogy a kisebb ügyekről mint a melamin, a dioxin, már ne is beszéljünk.

Éldegélünk tehát az öreg kontinensen „békében és nyugalomban”, amikor először kipukkan a mesterségesen felfújtt pénzügyi rendszer, majd elzárják valahol Oroszországban a gázcsapokat. Mindenesetre 2009 nem valami biztatóan indul. Az elbizakodott embernek egyébként nem árt a figyelmeztetés, hogy becsülje meg, aminek meglétét olyan természetesnek veszi.

Ma természetesnek veszik az emberek Magyarországon is, hogy telve a szupermarketek élelmiszerekkel, és többen vannak sajnos olyanok is, akik azt mondják, engem nem érdekel, honnan van, a lényeg, hogy legyen és olcsón vehessem meg.

Jó lenne felnyitogatni az ilyen lakosok (honfitársamnak nem nevezném őket) szemét, hogy becsülje meg a magyar élelmi-

szert, válassza és keresse az üzletekben. Nem tudom, hányan ismerik nálunk a FAO éhezéstről szóló beszámolóját. Eszerint 2008-ban 40 millióval nőtt az alultáplált, éhező emberek száma és eléri a 963 milliót (2007-ben 923 millió volt).

Mekkora sajtóvisszhangja volt az amerikai ingatlanbefektetői szélhámosság összeomlásának, micsoda gyorsasággal tömték tele közpénzzel a „szegény” bankokat, és milyen mély hallgatás övezi a csendes krízist, az éhezést. Az éhezők nagyobb része a fejlődőnek csúfolt világban található, de gyorsan növekszik az egyre nagyobb munkanélküliséggel terhelt fejlett országokban is. A Feedstuff című szaklap 2008. december 29-i számában olvasható, hogy „Amíg a gazdasági nehézségeket és a munkanélküliséget vádolják Amerika növekvő éhezési válságáért, addig az állattartó telepeken feleslegesen korlátozzák a technológia alkalmazását, mely szintén negatív hatással van az ország megfizethető élelmiszer-előállító képességére, ugyanakkor a környezet és az állatjólét érdekeit előtérbe helyezik.”

Ma még nálunk nem hallottunk éhenhalásról, megfagyásról annál többet. Magyarország eltartóképessége kiváló, legalább 15 millió ember ételmezésére bőségesen elegendő. Előrelátó politikával ezt az adottságot meg kellene védeni minden eszközzel. A gáz-ügy legyen példa előttünk. Bezárt szénbányák, csak gázra alapozott fűtési rendszerek erősítették kiszolgáltatottságérzésünket.

Élelmiszer-termelésünk megóvásának szükségességét minden eszközzel tudatosítani kell nemcsak a politikai döntéshozók, hanem az egész magyar nép tudatában. Mindkét terület rendkívül fontos. A vezetőik, a politikusok ma hovatarozástól

függetlenül támogatják a nagy áruházláncok és beszállítói közti viszony rendezését, szabályozását a magyar termékek minél szélesebb kínálatának és a magyar termelők kiszolgáltatottsága csökkentésének érdekében.

Sajnos a cikk írásának idején újra a már egyszer kudarcot vallott etikai kódexet vélik a döntéshozók megoldásnak. Meg merem jósolni, hogy ennek semmi eredménye nem lesz. Egyetlen hatékony megoldás van: kemény, következetes hatósági ellenőrzés az áruházláncokban, ez élelmiszer-biztonsági, fogyasztóvédelmi, számviteli, adózási ellenőrzés kell legyen. Mit gondolnak olvasóink, miért nem kell az osztrák kereskedelemnek még harmad áron sem olyan termék, amiből a hazai beszállítóktól is bőséges a kínálat?

Ma az állatiermék-termelésben egyedül a baromfiágazat az, amely még talpon van. A tojástermelés azonban ezen belül már megroggyant. Sajnálatos módon ehhez jelentős mértékben hozzájárult a „magyar” Gazdasági Versenyhivatal ténykedése is, amely csírájában elfojtotta az ágazat szereplőinek összefogását.

Ágazatunk megroggyantásán dolgozik az EU-bürokrácia is. Ránk zúdította rendlethalmazát, behajszolta a termelőket trágyatárolók építésébe, mely elvette a forrást a termelés versenyképességének javítását szolgáló beruházások elől.

Teljes értékű tyúk- és húscsirkeállományokat kell(ene) leöletni az istálló porában és trágyájában talált szalmonellák miatt. A leöletés megfelelő vágóhid híján rendkívül nehéz, az állategészségügyi hatóság tehetetlen. Előfordult, hogy talán a tehetetlenség érzése miatt, a hatóság képviselője azt találta mondani, hogy építsen vágóhidat a szerencsétlen termelő, ha meg akar szabadulni az állományától.

Magyarország vezetőitől, képviselőitől is elvárjuk azt a kiállást, amit Václav Klaus képvisel:

„A cseh kormány ezért remélhetőleg nem a világot és Európát hajszolja egyre több szabályba, államosításba, deliberalizációba és protekcionizmusba... Inkább arra van szükség, hogy ideiglenesen megengyítsük, sőt elvessük a különféle munkaügyi, környezetvédelmi, szociális, egészségügyi és egyéb „normákat”, mert ezek blokkolják leginkább a racionális emberi tevékenységet.”

Az EU-bürokrácia végre feladta az uborka, a banán méretének, alakjának szabályozását, mint értelmetlen és be nem tartható rendelkezést. Lenne még jó néhány feladnivaló jogszabály.

2009 tehát rosszul indul, tengerenyi bajjal, gonddal. Némi gyógyírt jelent az ágazatnak, hogy megmarad a 4 milliárd forintos állatjóléti támogatás és a támogatott állategészségügyi szolgáltatás. Ennél azonban sokkal több állami közreműködésre lenne szükségünk, hogy valóban megtarthassuk baromfitermelésünk jelenlegi szintjét.

Hatékonyan a Salmonella ellen

Zoosaloral H vakcina
Elő, genetikailag stabil, kétszeresen attenuált Salmonella typhimurium mutáns törzset tartalmaz liofilizált formában. Az oltóanyag immunitást ad a Salmonella typhimurium és - a meglévő keresztimmunitás alapján - a Salmonella enteritidis fertőzöttség ellen. Ivóvízbe keverve adható.
 Törzskönyvi szám: 316/1994

Salmovac SE vakcina
Elő, fogyasztva szárított, attenuált Salmonella enteritidis vakcina csibék és jércek számára, ivóvízbe, szájon át történő alkalmazásra. Kétszeri vakcinázás tökéletes védelmet biztosít a tojóperiodus végéig.
 Törzskönyvi szám: 579/2002.

SWIFTS PHARMA KFT.
 2821 Gyermely, Kossuth L. u. 25. • Tel.: (34) 570-200 • Fax: (34) 570-205
 Mobil: (30) 9374-325, (30) 957-5982
 E-mail: info@swifts.hu • Honlap: www.swifts.hu

Tájékoztató

Az EEPTA 2009. 01. 09-i üléséről (Brüsszel)

1. Az elnök üdvözölte a jelenlevőket
2. Hiányzók számbavétele
3. Az októberi EEPTA* ülés jegyzőkönyvének elfogadása
4. A napirend elfogadása
5. Az EUWEP* és tagszervezetei jelenleg futó ügyeinek ismertetése, megbeszélése
6. Tojóketreccsere témaköre

A két német tagszervezet viszonylag kényes vitába bonyolódott egymással az EEPTA nevében tett kommuniké miatt, mely nem fedte a valóságot pontosan.

A tagok úgy határoztak, hogy elejét véve annak, hogy a jövőben ilyen ne következessen be, csak a londoni központot keresztül adható ki bármilyen EEPTA-információ.

Mark elmondta a legutolsó változásokat az EUWEP-tervezettel kapcsolatban.

Maria kérte, hogy a termelési költségek ponthoz tegyék hozzá, mennyivel drágítja a költségeket a ketreccsere a harmadik országokhoz képest.

Ezután egy olyan diskurzus bontakozott ki a ketreccsere témában, a tojáson való számjelölés („3 és 4”) és a cage-colony vonatkozásban, amely minden eddiginél megosztottabbá tette a tagokat. Egyértelmű, hogy telje-

sen más álláspontja van – durván kategorizálva – az északi és a déli tagállamoknak.

Véleményem szerint ún. új közös álláspont kialakítása igen erőpróbáló feladat lesz a titkárság számára.

WTO

Mint ismeretes, a WTO legutóbbi fordulója eredménytelenül zárult.

Várakozások szerint az ideai politikai események (USA elnöki beiktatás, indiai választások, új Európai Bizottság, Európa-parlament választások) nem segítik elő a megoldást.

Világszerte a bilaterális tárgyalások kerültek előtérbe.

A szenzitív termékek kérdésköre továbbra is a legfontosabb téma a tojás vonatkozásában. Három típusú termék kerülhet /kérhető ezen kategóriába:

- friss tojás (Eggs in shell),
- feldolgozott termékek,
- szárított termékek.

Eltérő a megítélése az egyes tagállamok részéről annak, hogy kinek melyik lenne a megfelelőbb, amennyiben egyáltalán szükség van-e a szenzitív kör bevezetésére.

Nutrient Profiles

Mark kért mindenkit, hogy a téma súlyára való tekintettel, mindenki tegye meg a szükséges lépéseket a saját tagállama hatóságánál, agrárdiplomáciájánál.

* Európai Tojástermelők Kereskedelmi Szövetsége

** Az Európai Vad-, Tojás és Baromfiforgalmazók Szervezete

Endrődi György

MAGYAR BROJLERSZÖVETSÉG

Dr. Kuli Barnabás

A november 12-i Intézőbizottsági ülésen a szalmonellamentesítés mellett a piaci helyzetről is volt tájékoztató és vita.

Szabó István elnök elmondta, hogy a jó gabonaterméstől várt pozitív változások elmaradtak. A kiskereskedelmi láncok már előbb elkezdtek csökkenteni az árakat. A mellfilé szinte eladhatatlan, ugyanis a font-euró árfolyamváltozás miatt a hollandok Anglia helyett az EU egyéb országaiba szállítják a mellfilét. 34 db EU-kódszámú magyarországi baromfifeldolgozóval, összefogás hiányában nincs remény a túlélésre. A takarmányipar túlkapacitásokkal rendelkezik.

Medovarszki András számításai szerint 30 napos fizetéssel, 73 Ft/kg-os tápárral most 220-225 Ft/kg a csirke előállítás költsége.

A 190-200 Ft/kg-os felvásárlási árhoz drasztikusan kb. 57 000 Ft/t-ra kellene csökkenteni a takarmányárát, de ennek nincs realitása, tehát a feldolgozók és kereskedők közti átadási árát kell növelni.

Dr. Beke Imre véleménye, hogy a támogatási keretek elfogyása miatt év végére kritikus helyzetbe kerülhet az ágazat.

Stoller Csaba javaslata, hogy az áruházláncokkal szemben ki kell harcolni a jobb feltételeket. A naposcsibeár csökkentésére is törekedni kell.

Oláh István szerint, ha a húsban a takarmányköltség 120 Ft/kg fölött lesz, akkor nem leszünk versenyképesek.

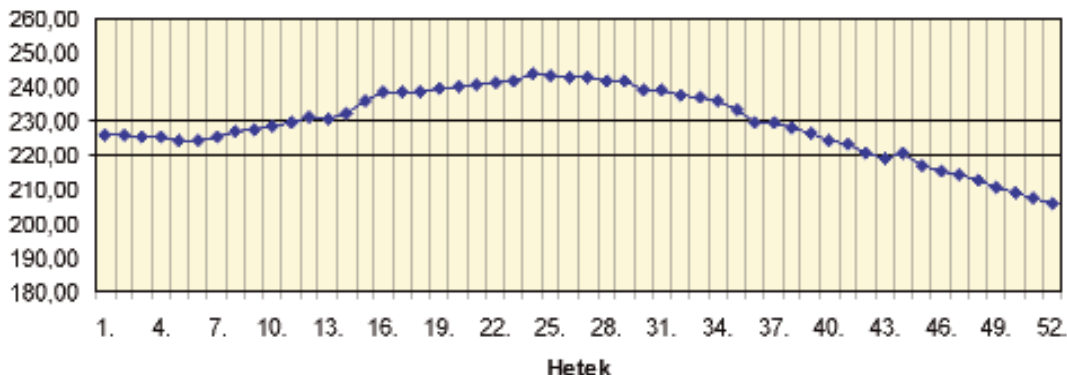
Utólag vettem észre, hogy a novemberi számban megjelent húshibridszülőpár naposcsibe kihelyezési táblázat alján levő összesítés a fölé beszúrt októberi adatokat sajnos nem tartalmazza. A javítás mellett a táblázatot a közben beérkezett novemberi és decemberi adatokkal is kiegészítettem.

A vágócsirke felvásárlási átlagárának csökkenése tovább folytatódott, az 52. hétre 205,8 Ft/kg értékre.

Húshibrid-szülőpár naposjérce kihelyezés (ezer db)

Hónap	2008	2007	E l t é r é s		
			ezer db	(+) %	(-) %
Január	134	183	-49	-	26,78
Február	114	65	49	75,38	-
Március	164	129	35	27,13	-
Április	91	105	-14	-	13,33
Május	44	57	-13	-	22,81
Június	50	176	-126	-	71,59
Július	200	206	-6	-	2,91
Augusztus	160	116	44	37,93	-
Szeptember	223	154	69	44,81	-
Október	104	119	-15	-	12,61
November	173	202	-29	-	14,36
December	126	150	-24	-	16,00
Összesen	1 583	1 662	-79	-	4,75

Heti felvásárlási árak (Ft/kg)

MAGYAR TOJÓHIBRID-TENYÉSZTŐK ÉS TOJÁSTERMELŐK SZÖVETSÉGE

Földi Péter

Az év első 11 hónapjának adatai szerint novemberben tovább növekedett a különbség a tavalyi és az idei belföldi jércetelepítés között. Félreértés ne essék, a csökkenés mértéke nőtt újabb 120 ezer jércével, így összesen

858 ezerrel kevesebb jércét telepítettek a magyar tojástermelők.

A jérceforgalmazóknak némi gyógyírt jelenthet az export növekedése, amely szinte azonos volt a belföldi csökkenéssel, 889 ezer jércével adtak el többet 2008-ban, mint 2007-ben. Így az összes jércetekeltetés és import (belföld és export) együttesen azonos az egy évvel korábbival.

A termelői tojásár átlagosan 16,87 Ft a tavalyi 15,05 Ft-tal szemben.

A szalmonellaprogram egyre több nehézséget okoz az ágazatban, erről bővebben külön írunk ebben a lapszámban.

Spanyol társszervezetünk jelezte, hogy a brüsszeli EU-bizottság támogatásával az állatjólétről gyermekek részére honlap

nyílt. A honlapon játékos formában ismerkedhetnek meg a gyerekek a „humánus” állattartás formáival, az állatszállítás, a vágás szabályaival stb. Ezzel még nincs is baj, bár a „humánus” állattartás elég furcsa, hiszen az ún. állatjóléti szabályok jelentős részével az a baj, hogy emberi, érzelmi szempontok alapján készültek és nem tudományos alapokon állnak. A honlapról azonban kapcsolódni lehet (link) a Compassion for Animal Farming-hoz, amelyet magyarra talán A nyomorgó gazdasági állatok vagy A gazdasági állatok sanyargatása-ként fordíthatjuk le. Érdeemes megnézni, mert az ott közölt képek és a szövegek a Négy Mancs stílusában készültek.

Itt már felszólítják a látogatót, hogy ne vásároljon például ketrecben termelt tojást vagy nagyüzemi csirkehúst. A spanyol tojásszövetség elnöknője, Maria del Mar Fernandez erőteljesen tiltakozó levelet írt Androulla Vassiliou-nak, a Bizottság egészségügyi biztosának, aki egyik fő propagálója ennek a honlapnak.

A honlap megtalálható a www.farmland-thegame.eu címen, innen látogatható a Compassion for Animal Farming.

Január 9-én ülésezett az európai tojásos szervezet, az EEPTA. Részünkről Endródi György úr vett részt az ülésen. Beszámolóját az alábbiakban közöljük.

Belföldi naposjerce-telepítés													Me.: ezer db
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Össz.
2005	306	213	260	756	831	247	201	176	200	328	571	236	4325
2006	144	510	244	438	1021	317	121	69	136	275	641	83	3999
2007	248	354	506	840	673	506	211	23	141	240	287	112	4141
2008	246	314	295	419	405	585	198	36	182	328	163		3171

2007. I–XI. hó: 4029

MAGYAR PULYKASZÖVETSÉG

Szabolcsi Zsolt

Megint eltelt egy év tele reménységgel és csalódással – ahogy az utóbbi években szinte már megszokottá vált. Ha ezt egyáltalán meg lehet szokni. A kedvezőtlen jelenségekből sajnos ismét több volt, mint a jókból. A sokáig irreálisan magas takarmányárak, a tovább emelkedő egyéb költségek, a még jelenleg is alacsony pulykamellárak, a demonstrációk ellenére sem igazi partnerként működő egyes forgalmazók, az állatjóléti támogatás felemás tapasztalatai, a zalai termelők helyzetének megoldatlansága és a gazdasági romlás csak rövid összefoglalója a nehézségeknek. Az ellenoldalon a forint jelentős árfolyamgyengülése és a takarmánygabona drasztikus árcsökkenése állhatna, de ez utóbbit a takarmányárak már csak visszafogottan, nem az elvárások mértékében tükrözték vissza, tehát igen csak könnyű az ellensúly.

A naposárak kissé csökkentek, a felvásárlási árak pedig átlagban 20 Ft/kg-mal alacsonyabbak. Takarmányon kívül a termelés egyéb költségtényezői inkább növekedtek. Az I–XI. havi, nem teljes adatok a vágópulyka-felvásárlás 11%-os visszaesését jelzik (103,7/116,2 E tonna). A decemberi, teljes tagvállalati kört magába foglaló felmérés szerint a 2008. évi felvásárlás előzetes becslések szerint 125 000 tonna tag

és + 6000-8 000 tonna nem tag mennyiséget tesz ki. A zalai termelők problémáin kívül néhány, feldolgozó-i háttér nélküli kóbor termeltető helyenként komoly piaci zavart keltett. Sem a belföldi, sem az exportpiac nem kiegyenlített. Az élet torz vigyora, hogy a genetikai minőségjavulás, melynek következtében a melltömeg jelentősen megnőtt, jelenleg inkább átok, mint siker. A kereslet ugyanis eltolódott a vöröshúsok és a belsőségek felé és a pulykamell iránt csekély az érdeklődés, ami az árakban is megmutatkozik.

A jövőt tekintve változatlanul sok a bizonytalanság. A gazdasági környezet 2009-ben várhatóan tovább romlik. A globális pénzügyi válság mára átterjedt az egész gazdaságra. A magyarországi vállalkozásoknak már most is csak 0,4%-a hitelképes, ez a szám alighanem még tovább csökken. A hitelezési deficit az egész agrárszektorban éreztetni fogja hatását. A kedvezőtlen helyzet egyúttal az egyébként szükséges és a versenyképességet fenntartó, vagy javító beruházásokat is érinteni fogja, mivel ezek megvalósítására nem lesz sem elegendő saját fedezet, sem pedig hitelképesség. Ez pedig épp olyan időszakban következik be, amikor a fogyasztás várhatóan eltolódik az olcsóbb termékek felé, és fokozódik a verseny. A várakozásoknál mélyebb recesszió miatt a forint/euró árfolyamot hosszabb távon akár 270 forint átlagszint körül prognosztizálják a pénzügyi elemzők, mások mértéktartóbbak, és inkább a 265 Ft-os árfolyamszintet tartják elképzelhetőnek. Az árfolyam alaku-

lása némileg javíthatja ugyan az export feltételeit, de összességében a pulykaágazatra, akárcsak az egész baromfiszektorra 2009-ben is súlyos nehézségek várnak. A Szövetség a maga területén erős közösségi összefogást ösztönözve minden lehetőet megtesz a következmények mérséklésére.

Magyar Pulykaszövetség intézőbizottsági ülése

A Magyar Pulykaszövetség intézőbizottsági ülését Erdélyi István, a szövetség elnöke 2008. december 5-re hívta össze. Az érdeklődést jelezve az IB-tagok szinte teljes létszámban vettek részt, így az ülés határozatképes volt. Az eseményen számos aktuális kérdést, és jövőbeli gondot, feladatot vitattak meg. A főbb pontokat az alábbiakban tekintjük át.

Az előzetes írásbeli beszámolót részben kiegészítve Erdélyi úr kiemelten foglalkozott az ágazat helyzetével. Rámutatott arra, hogy a piaci körülmények csak a vöröshússoknak és a belsőségeknek kedveznek, a mell piaca nagyon nyomott, az árak alacsonyak és komoly készletek kezdenek felhalmozódni. A Zalabaromfi és termelői körüli események tovább nehezítik az ágazat helyzetét. A felelőtlen hozzáállás miatt a zalai pulykamennyiség rontja a piacot. Ehhez kapcsolódva Király László megjegyezte, hogy sok helyről kaptak támogatást problémáik enyhítésére, de nyilvánvaló, hogy gyakorlatias állami segítség hiányában nem lehet veszteség nélkül kilábalni a kialakult helyzetből.

A beszámolót folytatva Erdélyi úr megemlítette, hogy a feldolgozóktól beérkezett adatok 2008-ban ebben a körben 125 000 tonna áru felvásárlását prognosztizálták, 2009-ben ennél kevesebb, 120 000 tonna a várható mennyiség. Ha pontos országos képet kívánunk kapni, akkor valójában még 6000-8000 tonna nem tagi termelést

is hozzá kell adni ehhez a volumenhez. A magyarországi helyzet és az uniós rendelkezlettervezet ismeretében a szalmonella-kérdéssel sürgősen foglalkozni kell. (Az EU a húsnál szerotípustól függetlenül zéró toleranciát szeretne szalmonellára bevezetni.) A Gallicoop szalmonellamentesítési programot készített, amely mindenki rendelkezésére áll. Az érintetteknek javasolja, hogy ennek alapján saját maguk is vizsgálják meg helyzetüket és készítsék el saját programjukat. A problémát meg kell oldani, mert könnyen kikerülhetünk a piacról, ha az uniós szigorítja erre vonatkozó szabályozását.

Beszámol az FVM kabinet főnökének a zalai helyzet megoldására írt BTT-javaslatról. Megállapítja, hogy a rendezéshez az ágazat nem kapott ténylegesen kihasználható kormányzati támogatást.

Dr. Gergely Pál szalmonella esetében alapvetőnek tartja a tipizálást. Nehezményezi a gyógyszer támogatás mikéntjét, nevezetesen azt, hogy a darabonkénti támogatás igen kedvezőtlen pulykára vetítve, ami pedig hátrányos versenyhelyzetet teremt. Javasolja, hogy írjunk levelet a hatóságoknak, hogy a pulyka esetében is súlyra állapítsák meg a támogatást. Javaslatát az IB egyhangúlag elfogadta. *Horváth Lajos* kevesli az ágazati részvételt a tejtermelők által kezdeményezett demonstrációkban. Ilyen eseménykor az ágazat kárvallottaitól jóval erőteljesebb fellépés várható el. A jelenlévők egy emberként nehezményezték az állatjóléti támogatással kapcsolatban tapasztalt gyakorlatot. Javasolták, hogy szólítsuk fel az MVH-t arra, hogy tételes, időrendi kimutatást adjanak, és amennyire lehetséges, orvosolják a panaszokat. Javaslatát az IB egyhangúlag elfogadta.

MAGYAR LÚDSZÖVETSÉG

Bár az utóbbi hónapok eseményei kapcsán a szövetség intervenciók alapját többféle fizetési kötelezettség is terheli

Látits Miklós

(polyoma-teszt és oltóanyag-előállítás, a hízott árut ért támadások elhárítása), az intézőbizottság a rendelkezésre álló összeg alapján lehetőséget látott a szülőpárállományok csökkentésének támogatására is. Amint a korábbi években, most is jól behatárolt feltételrendszernek kell megfelelni a – törzsalomány értékének csak töredékét jelentő – támogatáshoz. Így a kivágásnak 2009. január hónapban (feldolgozóüzem által igazoltan) meg kell történnie, hogy az állomány a főciklusú keltetőtojás-termelésben ne vehessen részt. A támogatás csak a 2007. évben kelt állományokra vonatkozik; ennél idősebb törzsek után csak akkor lehet igénybe venni, ha az állomány az utódokból kimutathatóan (vagy az őszi tesztelésen jegyzőkönyvvel igazoltan) polyoma-vírussal fertőzött. A kivágás támogatása mindkét hasznosítási irányt érinti; természetesen a tenyésztő szervezettől kapott származásigazolást csatolni kell a pályázati laphoz (ezt a szövetség a feldolgozóüzemekeken keresztül juttatja el a partneri körökbe tartozó törzstartókhoz, de a szövetség titkárságán közvetlenül is igényelhető).

MAGYAR KACSASZÖVETSÉG

Az idei évben várhatóan tovább módosul az előállításra kerülő vágókacsa-mennyiségén belül a hízott- és pecsenyeáru aránya. Miközben tovább növekszik a pecsenyekacsa részesedése, nemcsak (ebből következően) csökken, hanem genotípusát illetően is változik a hízott máj előállítását szolgáló állomány összetétele.

A 2002. év óta – amikor a hízott kacsa éves db-számának felét a barbarie acta – e genotípus aránya folyamatosan csökkent, és az idei év közepére várhatóan csak mulard lesz a hizlalás élő alapanyaga. Ez ugyanazzal függ össze, mint a pecsenyekacsa arányának előre jelzett növekedése az összes felvásárláson belül.

A kacsát (is) vágó üzemek köre ugyanis nemcsak bővült az utóbbi időben (a pecsenyekacsa-kínálatot növelve), hanem a korábbiakban hízott árut vágó üzem is ebbe az irányba tervezi módosítani profilját. Ennek megfelelően a pecsenyekacsa aránya az összes, vágásra kerülő kacsa élő tömegéből a 2007. évi 75%-ról az idén akár 85%-ra is növekedhet. Erre utalnak a 2008 őszén előzetesen felmért, majd az év végén pontosított 2009. évi vágási szándékok is.

Látits Miklós

Kisvállalkozásoktól... a nagyüzemekig Önök is megtalálhatják az üzemüknek megfelelő 1999/74 EU kompatibilis tojóbattériákat a **KOVABEL SKNO** típusú berendezései között, kézi kiszolgálásútól, a teljesen automatizált „tojásgyárakig” 3-6 szintes kivitelben.

Ketrec adatai:

Szélesség	1200 mm
Mélység	630 mm
Magasság	450-535 mm
Állatok száma	10 db
Alapterület/tyúk	756 cm ²
Padozat lejtése	7,7 °
Etetőhossz	120 mm

Battéria – láncos etetővel

Szélesség	1520 mm
Magasság	3 szintes 2190 mm
	4 szintes 2815 mm
	5 szintes 3440 mm
	6 szintes 4065 mm

Megrendelhető:

BÁRCROSS Bt.

7700 Mohács, Virág u. 7.

Tel./fax: 69/311-656; Mobil: 06-20/936-6792

e-mail: barcross@t-online.hu

A baromfiállományok szalmonella mentesítése

A 2008. évben a tenyész- és étkezési tojást termelő tyúkállományok szalmonella-fertőzöttségének csökkentési programja megkezdődött. 2009. január 1-jétől a betartandó szabályok tovább bővültek, szigorodtak.

A szalmonella jelenléte esetén az étkezési tojásokat csak hőkezelt termék formájában lehet forgalmazni, a pozitívnak minősített tenyész- vagy étkezési tojást termelő tyúk-, továbbá húscsírkeállományokat elkülönített vágással lehet levágnatni és az így nyert húst csak hőkezelt termékekben lehet felhasználni.

Jelenleg Magyarországon egyetlen erre alkalmas brojlervágó és -feldolgozó üzem sincs, erre vállalkozó üzemet sem lehet találni. A jogszabályok hiányosak, nem egyértelműek.

A BTT álláspontja szerint a hatósági intézkedések végrehajthatóságának feltételeit a hatóságnak kell megteremtenie, ki kell jelölni vágóüzem(ek)et, tojásfeldolgozó üzem(ek)et, ahol a vágás és a hőkezelt feldolgozás megtörténhet. Gondoskodni kell a végrehajtás pénzügyi kezeiről.

A levágatás, feldolgozás megoldhatatlansága esetén a termelő kérésére a hatóság köteles gondoskodni a megsemmisítésről és az így keletkezett állati hulladék ártalmatlanításáról.

A brojlerállományok fertőzöttségének esetére vonatkozó rendelkezések sem az EU, sem a magyar rendeletben nem található meg. Mindezekről tárgyalást folytat a BTT az állategészségügyi hatósággal, melyről tájékoztatni fogjuk tagjainkat.

Az alábbiakban közöljük szakértőnk, Dr. Németh Antal összeállítását a tyúkállományok fertőzöttségével kapcsolatban.

Eljárás szalmonellafertőzött tyúkállományokkal

A szalmonellával fertőzött (*S. enteritidis* és *S. typhimurium*) állományokkal kapcsolatos eljárásra vonatkozó fontosabb jogszabályok

- 2160/2003/EK rendelet (zoonózis rendelet)
- 1003/2005/EK rendelet a tenyésztyúk-állományok szalmonella-ellenőrzésének programja
- 1168/2006/EK rendelet az árutojástermelő tyúkállományok szalmonella-ellenőrzésének programja
- 646/2007/EK rendelet a brojlercsírke-hizlalo állományok szalmonella ellenőrzési programja
- 2/2008 (I. 4.) FVM rendelet a szalmonellamentesítés végrehajtása a hazai tenyész-, árutojástermelő tyúk- és brojlercsírke állományokban

Szalmonellamentesítés (ellenőrzés) programja

- Az állattartó telep regisztráltatása a megyei MgSzH állat-egészségügyi igazgatóságánál
- Járványügyi intézkedési terv készítése és megküldése a megyei MgSzH állat-egészségügyi igazgatóságához
- A rendeletekben előírt mintavételek és vizsgálatok elvégeztetése az állat-egészségügyi hatósággal (jogosult állatorvossal, ill. a kijelölt laboratóriumokkal)
- Amennyiben a mintavizsgálat eredménye pozitív, akkor a mintát a vizsgáló laboratórium elküldi szerotipizálásra a referencialaboratóriumba (MgSzH ÉTBI)

- Amennyiben a referencialaboratórium *S. enteritidis* és/vagy *S. typhimurium* szerotípus okozta fertőzöttséget mutat ki, akkor a tulajdonos kérésére és költségére ismételt vizsgálatot kell végezni. A vizsgálat befejeződéséig (kb. 3 hét) az állomány értékesítési korlátozás alá kerül (állatok csak zárt vágással vághatók, húruk csak hőkezelt termékek gyártásához használható, a tojások – tenyész- és árutojás is – csak hőkezelt termék készítéséhez használható)
- Amennyiben a tulajdonos újabb vizsgálatot nem kér, akkor az állomány hatósági korlátozás alá kerül

Mit jelent a hatósági korlátozás?

A hatósági korlátozások az egyes baromfiágazatok szalmonellamentesítésére vonatkozó nemzeti ellenőrzési tervében meghatározott hatósági feladatok. A hatóság ebben az esetben az MgSzH megyei állat-egészségügyi igazgatóságai

- Ezeket a rendelkezéseket a 2160/2003/EK rendelet II. Mellékletének C fejezete tartalmazza.
- Ezek alapján a tenyészállományokból származó még nem keltetett, valamint a keltetőben lévő tojások keltetési állapotától függően vagy hőkezelt élelmiszer-készítmények gyártásához vagy állati hulladékká minősítve, hőkezelés után használható fel az 1774/2002/EK rendelet előírásainak megfelelően.
- Az árutojás-termelő állományokból származó tojások az állomány levágásáig csak hőkezelt termékek gyártására értékesíthetők ill. használható fel.
- A fertőzöttnek minősült állatállományt (tenyésztyúkállomány, árutojó állomány, brojlercsirke-állomány) és termékeit – tojás – a hatóság forgalmi

korlátozás alá helyezi, valamint azok csak az általa ill. a rendeletekben előírtak és engedélyezett módon, feltételek szerint értékesíthetők. Az állatokat elkülönített vágással kell levágni és húruk csak hőkezelt termékek előállításához használható fel. Amennyiben a húst így nem értékesítették, akkor a naposcsibéket és a levágott állatokat állati hulladékká kell nyilvánítani és az 1774/2002/EK rendelet előírásainak megfelelően ártalmatlanítani szükséges.

A mentesítés során szükséges mintavételek, vizsgálatok, vakcinázások, ill. oltóanyag-beszerezések költségei a vonatkozó rendeletek (148/2007. (XII. 8.), ill. 95/2008. (VII. 25.) FVM rendelet) alapján költségmentesíthetők.

Az elkülönített vágással levágott állatokért a 95/2008. (VII. 25.) ún. kofinanszírozási rendelet értelmében a tulajdonost kártérítés illeti meg.

A telepre (istállóba) csak rendkívül alapos takarítás és szigorított fertőtlenítés után és csak akkor lehet új állományt telepíteni, ha a fertőtlenítés eredményességét igazoló laboratóriumi vizsgálat alapján a megyei MgSzH állat-egészségügyi igazgatósága erre engedélyt ad. További feltétel a telepi járványügyi készenléti terv felülvizsgálata és annak elfogadása is.

Dr. Németh Antal – Földi Péter

Nemzeti Vidékfejlesztési Terv

A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv 2004–2006. közötti időszakának értékeléséhez a www.umvp.eu honlapról elérhetőek azok a kérdőívek, amelyeket kitöltve a programban résztvevők jelezhetik tapasztalataikat, véleményüket, javaslataikat. Kérjük az érintett vállalkozásokat, hogy minél nagyobb számban tegyék meg észrevételeiket az elkövetkező támogatási programok javítása érdekében.

Földi Péter

Dr. Csalava István (1937–2008)

Kegyetlenül nehéz és talán lehetetlen is egyszerű szavakkal kifejezni, milyen veszteség érte a családot, a szakmát, mindazokat december elején, akik ismerték, tisztelték és szerették. Akkor csupán közölni tudtuk a hirtelen jött megdöbbentő hírt. Most emlékezünk...

Csalava István 1937. november 24-én született Komáromszentpéteren. A gazdálkodó család rajta kívül egy fiúgyermeket nevelt. Az általános iskolát István itt kezdte, de 1947-ben a családot az akkori diktatúra elűzte szülőföldjéről és így kerültek a Tolna megyei Pári községbe. Itt fejezte be az általános iskolát, majd Tamásiban járt gimnáziumba, ahol 1956-ban kitűnő eredménnyel érettségizett. Ugyanebben az évben felvételt nyert a nagynevű budapesti Állatorvosi Főiskolára, ahol Sályi Gyula rektorsága idején 1961-ben „summa cum laude” minősítésű állatorvos-doktori diplomát szerzett.

Dr. Csalava István 1961. szeptember 15-én állt munkába a Bábolnai Állami Gazdaságban (később mg. kombinát), ahol rövid gyakorlati idő után osztályvezető főállatorvosként feladata az akkor indított nagyszabású baromfi-program megszervezése és irányítása lett.

Szakmai pályafutásának egyik legnagyobb fordulópontja volt, amikor 1967-ben a Bábolnai Á. G. Budapest Főváros Tanácsával kötött szerződése alapján rá bízta a főváros patkánymentesítési programjának vezetését, amit nem egész két év alatt munkatársaival teljes sikerrel oldott meg. 1969 és 1974 között osztályvezetőként, majd főosztályvezetőként a keltetés-szaktanácsadás-kereskedelem irányítója, 1975-től igazgatói beosztásban a komoly problémákkal (Marek-, EDS-betegségek hullámai, piaci gondok) terhelt baromfiszaporítási terület átvételével bővített feladatok nagy erőfeszítéseket követeltek tőle és munkatársaitól. Ezt nem követte igazi elismerés, mert 1986-ban egy számára családi okokból nem megoldható, másik országrészben felajánlott feladatot nem tudott elvállalni, amiért 25 éves szolgálat után meg kellett válnia Bábolnától.

1986 végétől 1989 végéig a Gabona Tröszt központjában főosztályvezető, később annak szolgáltató vállalatánál kereskedelmi igazgató. 1991 és 1997 között a Gabomix Kft. ügyvezető igazgatója, majd Komáromban, ahol időközben véglegesen letelepedett, önálló céget alapít Vitamag Kft. néven. Ez a saját, lényegében családi cég takarmányalapanyag-kereskedelemmel, növénytermeléssel és állattartással (tojástermelés) foglalkozik. A vállalat fiaival közös tulajdonú és irányítású, máig is sikeresen működik.

Eredményei elismeréseként két állami és több miniszteri, vállalati kitüntetésben részesült.

Családot Bábolnán 1967-ben alapított, Brunner Klárával kötött házasságából 1967-ben István, 1969-ben Gábor fia született. Második házasságát 1999-ben Hódosi Ágnessel kötötte, amelyből Eszter nevű kislányuk született.

Dr. Csalava Istvánban sokoldalú, nagy tudású szakembert, mindemellett szerény, toleráns és higgadt vezetőt ismerhettek meg a vele és közelében dolgozó kollégák, munkatársak, akik mindenütt és mindenkor kedvelték. Szűkebb pátriájában áldásos közéleti tevékenységet is végzett. Sokan és sokat tanulhattak és tanultak tőle – nem csak szakmát, hanem akár nótát is, hiszen jó néhányunk számára nem egyszer élmény volt vele együtt kulturáltan, szépen szórakozni. Aki akart, az egyenes, becsületes életstílusából, igaz magyarságából és hitéből is meríthetett.

Kitűnő kollégánk, munkatársunk és jó barátunk voltál, Pista. Ígérjük neked, hogy ránk hagyott értékeidet és emlékeidet szeretetünkben megőrizzük és nótáidat még sokszor elénekeljük. Akkor léleken ismét velünk leszel.

Nyugodj békében!

Szarka Ferenc (1946–2008)

Mintha tegnap lett volna... A bábolnai baromfi-program 1970-ben a nagyarányú fejlesztések időszakát élte és ehhez fiatal szakemberek számára állásokat hirdetett. Dr. Szabó Jenővel, a gazdaság akkori igazgatóhelyettesével együtt fogadtuk a jelentkezőket. Szarka Ferenc azok között volt, akik a jó benyomások és rátermettségük alapján felvételt nyertek. Azóta csaknem egy emberöltőn át ezt az indíttatást magáévá téve hosszú távon bizonyított. Folyamatosan eredményes, még mindig felfelé ívelő pályafutásának most a kegyetlen betegség vetett véget.

Szarka Ferenc 1946. június 16-án született a Békés megyei Nagymágocson. Általános iskolába több helyen járt, majd 1960-tól a Szentesi Mezőgazdasági Technikumban tanult, ahol 1964-ben érettségizett. Ezután hamarosan munkába állt, mert a családnak keresetre volt szüksége, így 1964 nyaratól 1970. év elejéig az árpádhalmi tsz.-ben dolgozott. 1967-ben házasságot kötött Balogh Etelkával, amelyből első gyermekük, Bea 1968-ban született.

A család életében az első igazi fordulópontra 1970-ben következett be, amikor feleségével együtt pályázat útján kerültek a Bábolnai Állami Gazdaságba (1973-tól kombinát). Itt Ferenc értelemszerűen a baromfitenyésztés, később a különvált baromfiszaporítás területén került 1970 és 1987 között telepvezetői, üzemvezetői, üzemgazdász, majd főmérnöki beosztásba. A szakmának Bábolnán is kemény állat-egészségügyi, tenyésztési és piaci problémákkal kellett szembenéznie, amelynek során Szarka Ferenc – jó néhány főnökének meglepődésére – mind szakmai, mind gazdálkodási téren kiváló munkatársként bizonyult.

A következő fordulópontra az Uraiújfaluba költözés jelentette, ahová kollégái hívására került, ahol a gazdaság kulcsfontosságú vezetői feladataival bízták meg. Itt kiemelkedő eredményeket ért el a Tetra tenyésztés gazdasági stabilizációjában, időközben mérlegképes könyvelői képesítést is szerzett. 2000-ben szerencsétlen központi döntések következtében állásától megválni kényszerült és ekkor magánvállalkozásba kezdett, társaival együtt az ottani gazdasági egység tulajdonosa lett. Itt fejeződött be pályafutása, ami az eddig már eredményesen kialakított cég és természetesen a munkatársak számára súlyos veszteség. Elmondhatjuk, hogy feleségével együtt, aki szintén a baromfitenyésztésben dolgozott, mindvégig hű maradt a szakmához és munkahelyeihez.

Bábolnán még három gyermekük – 1973-ban Mimi, 1974-ben Ferkó, 1989-ben Zsófi – született, így méltán és büszkén tartoznak a manapság igen tiszteletreméltó nagycsaládosok körébe.

Szerény, de határozott személyisége, szakmai felkészültsége, kollegiális és baráti kapcsolata megérintette és jó érzéssel töltötte el mindazokat, akik ismerték.

A kollégák, munkatársak, barátok, de az egész baromfis társadalom nevében most búcsúzunk Tőled, kedves Feri, mert közénk tartoztál és jó emlékezetünkben ezután is közénk fogsz tartozni.

Hirdetési tarifák

	Méret	Méret mm-ben	Ár Ft-ban, 4 szín
1/1	 vágott tükör	168×238 138×198	130 000
1/2	 álló/fekvő	67×198 138×96	80 000
1/4	 álló/4fekvő	67×96 138×46	50 000
2/1	 vágott	336×238	220 000
Borító I.		148×168	190 000
Borító II–III.		168×238	150 000
Borító IV.		168×238	170 000

A fentiekől eltérő egyedi méretet a kiadóval előzetesen egyeztetni szükséges.
Az árak az áfa összegét nem tartalmazzák.

Hirdetési anyagok leadása:

A kész hirdetésekét filmen (4c, színmegjelöléssel és vágójelekkel ellátva, proof mellékelve), vagy elektronikus formában kérjük. Ennek hiányában a nyomdai előkészítéshez a hirdetési anyagokat a következő formátumokban fogadjuk el:

- Szövegfájlok: – rtf (Word rich text) – QuarkXpress 3-as ill. 4-es verzió
- Kép: – jpg (a legjobb minőségi rátával tömörítve minimum 270 pixel/inch, a megjelenés méretében)
– tif – eps (csak vektorra bontott betűt tartalmazzon)
– dia – jó minőségű és megfelelő méretű papírfotó
- Vektoros kép: – ai (Adobe Illustrator) csak vektorra bontott betűt tartalmazhat
- Átadás: – ZIP 100 MB – Floppy – CD – E-mail

Elérhetőségeink:

Kiadó:
Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600

Lapigazgató: Berzsényi Anita
e-mail: berzsenyia@szaktudas.hu

Tervezőgrafikus: Gerse László
e-mail: gersel@szaktudas.hu

Szerkesztőség:
Felelős szerkesztő:
Dr. Kállay Béla

1054 Budapest
Akadémia u. 1–3.
Tel.: 269-2998

e-mail: btt@mail.datanet.hu
btt@mail.tvnet.hu

KOMPLETT BAROMFITECHNOLÓGIA TERMÉKSOR ÉRTÉKESÍTÉS, TERVEZÉS, KIVITELEZÉS, SZERVÍZ

**GALEX HUNGÁRIA KFT. 5200 TÖRÖKSZENTMIKLÓS, MÉSZÁROS LŐRINC UT 6.
TEL / FAX: (36) 36/ 590-668 E-MAIL: GALEX@EXTERNET.HU**

**ELÉRHETŐSÉGÜNK: HAJNAL GYULA: 06/30/2057-802
MOLNÁR LÁSZLÓ: 06/30/3348-148**

Hatékony tisztítás a baromfitelepeken!

- Gépünket több mint 10 éve használják állattenyésztésben szerte az országban
- EVM által támogatott berendezések
- Hideg vizes, meleg vizes magasznyomású mosók, istállóhűtés

Meleg vizes mosók

Hideg vizes mosók

FIX NET Kft.
2051 Biatorbágy, Tormásrét u. 8.
Tel.: (23) 530-492, fax: (23) 312-682
e-mail: fixnetinfo@fixnet.axelero.net
www.fix-net.hu

SZENZÁCIÓS ÁRON!

ÁLLATTARTÓ TELEPEK IDEÁLIS RAKODÓGÉPEI!

ASTRA-GLOBÁL KFT.

1300 BUDAPEST
PF. 72.
Telefon:
06-30-9423-891
06-30-423-5288
E-mail:
astraglobal@vipmail.hu
www.astraglobal.hu

A Családi Tojás Termelő Kft. háza táján

Gubis János és cége története az 1960-as évek második felére nyúlik vissza, amikor fiatal kereskedőként Bábólnáról budapesti piacok számára baromfit és tojást vásárolt. Személyes élmények is fűznek hozzá abból az időből, mert a tenyésztés vezetőjeként igen nagy gondot jelentett nekem az ún. tenyész selejt csirkék levágatása. Ezek lényegében szép, egészséges csirkék voltak, de általában csak néhány száz vagy alig 1-2 ezer volt egyszerre, amiről a híres nagy állami vágóhidak hallani sem akartak. A pesti piacokra Gubis János viszont szívesen elvitte ezeket, mindig megegyeztünk. Így kezdődött az ismeretségünk és mondhatom, hogy a barátságunk is. Az évek során továbbra is hű maradt Bábólnához és a baromfi mellett tojást is vásárolt. Akik akkor a baromfi területén dolgoztak, különböző szintű vezetők, korrekt, pontos kereskedőt ismertünk meg személyében, arra, amit mondott vagy amiben megegyeztünk, mindig lehetett számítani. 1969 és 1989 között egyre nagyobb méretekben partnere, legnagyobb vevője lett a vállalatnak, a vezetés 1989-ben meghívta Bábólnára, ahol 1993-ig kereskedelmi igazgatóként dolgozott.

A gazdasági életben, így Bábólnán is bekövetkezett változások után Gubis János 1993-ban alapította meg saját cégét Budapesten Baromfihús és Tojásforgalmazó Kft. néven. Így került a terméktanáccsal közvetlen kapcsolatba, amelyen belül a szakmai szövetség meghatározó IB tagja, majd az elnökség tagja lett.

A cég a forgalmazás mellett tojástermeléssel is kezdett foglalkozni saját és bérelt telepeken, a 2000-es évek elején a legnagyobb tojólétszám elérte a 478 000 db-ot. Az elmúlt 3 évben a tojóállományt lényegesen csökkentették, ami jelenleg 150 000 db. A tojótyúkállományok nevelését kizárólag saját telepeken végzik napos kortól. A Kunszálláson 2002-ben újonnan, saját erőből épített korszerű tojóüzem ma berendezett ketrecekkel a legszigorúbb követelményeknek megfelelően biztosítja a cég saját termelésének mennyiségét, ami kereken 45 millió tojás, ehhez vásárolt további mennyiséggel az éves forgalmazás 70 millió db.

2008 közepétől a korábbi kőbányai telephelyről az üzemelő részt novemberig Kiszpestre telepítették át, ahol a meglévő épület ésszerűen a céloknak legjobban

Az új épület frontoldali képe Gubis Jánossal

Az osztályozás előtti vizsgáló (lámpázó) fülke

megfelelő átalakításával egy teljesen új üzemet hoztak létre. Ez lényegében egy tojásosztályozó és csomagolóüzem, amely a fent említett forgalmazást jóval meghaladó kapacitással is működtethető.

Ebben az épületben – 1100 m² alapterületen – mintaszerűen kialakították a tojásforgalmazás összes műveletéhez szükséges üzemelő, kiszolgáló és infrastrukturális helyiségeit, amelyekben a legkorszerűbb gépek és berendezések nyertek elhelyezést. Ezekből mutatjuk be néhány belső felvétel alapján az alábbi képeket.

Kállay

A 60 000 db/óra teljesítményű tojásosztályozó gép bemeneti oldala

A termelésből (vásárlásból) bejövő tojás feldolgozás előtti tárolása

A gép súlyosztályozó egységei

A tojások UV-sugárzással történő fertőtlenítése

Az osztályozott tojás csomagolása a gép leszedési oldalán

A feldolgozott és csomagolt áru raktára

Gubis Csaba mutatta be az új üzem egyes részeit. Ő végzi egyébként a cég menedzselésével járó tevékenység nagy részét, a külső termelő és nevelő telepek irányítását és felügyeletét.

Gubis János a fentiekén túlmenően a további tervekről még elmondta, hogy az itt kialakított üzem a jelenlegi feladatoknak megfelelő mennyiséget meghaladó kapacitásánál fogva a tevékenység bővíthető, így pl. más cégek megrendelése alapján bér munkában is szándékoznak feldolgozást, csomagolást és raktározást vállalni. A most megvásárolt telek területén rövidesen felépítenek egy 480 m² nagyságú raktárt, ami éppen ezt a bővítést fogja szolgálni, és amelynek már a tervrajzai is elkészültek.

Még egyszer Hannover

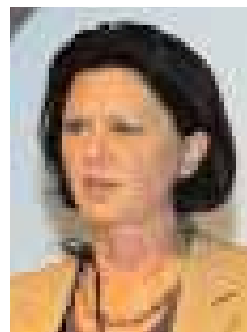
Decembéri számunkban viszonylag részletesen számoltunk csak be a kétévente

Hannoverben már a 60-as évek közepe óta megrendezendő (bár az első néhány kiállítást Dortmundban rendezték) világ kiállításainak élvonalába kerülő nagyszabású állattenyésztési és állatitertérmelés minden fázisát magában foglaló kiállításról. Az első kiállításoknál az ún. Veriedenungswirtschaft jelzővel illették a németek ezt az eseményt, amely „Huhn und Schwein” cím alatt csak a baromfi és a sertés fajra szorítkozott. Ma már valamennyi gazdasági állatfaj és a tenyésztéstől egészen a legfeldolgozottabb termékek bemutatása szinte végtelen széles skálán történik. Mindezt a legkorszerűbb termékekkel és a legkorszerűbb állapotban jelentetik meg a kiállítók és a szakmát irányító szervezetei. Nagyon sajnálatos, hogy hazánk, ahonnan sok éven át számos kiállítója és vásárlója volt ennek a vásárnak, még a visszhangját is alig hallani. Ennek okát persze kényelmes a mostani válsághelyzettel magyarázni, de ennél véleményem szerint sokkal nagyobb szerepet játszik a közöny, az élelmiszer-gazdaság leépültsége és az ez irányban is lesilányodott gazdaságpolitika, ha ma Magyarországon egyáltalán lehet erről beszélni. Ezért is látszik kihagyott lehetőségnek a gyenge érdeklődés, mert a baromfi a legutóbbi kiállításon ismét főszerepet kapott. Erről említést tettünk múlt havi számunkban és be is mutatunk egy-két céget.

Nem általánosságban, hanem egy konkrét szándékkal szeretnénk visszatérni az EuroTier eseményére, amelynek

keretében megszólalt a Német Szövetségi Köztársaság mint házigazda új mezőgazdasági élelmiszerügyi és fogyasztóvédelmi minisztere, *Ilse Aigner*, aki igen jelentős, nagy ívű beszédet tartott a kiállítás megnyitóján. Ez a beszéd akár székfoglaló is lehetett számára, hiszen ez volt az első igazán nyilvános fellépése. A beszéd megismerése után döntöttünk úgy, hogy abból kiemelünk néhány igazán mindenkinek, főleg a szakmának és a nemzetközi közvéleménynek szóló részletet.

A miniszter asszony udvariassági mondatok és köszöntések után bejelentette, hogy „Önök jól tudják, hogy én a választóimon keresztül a mezőgazdaságban és az azzal kapcsolatos problémákörökben jártas vagyok. Természetesen

Ilse Aigner

mindenki számára világos ma, hogy sokrétű és sokszor megosztott érdeklődés, de az agrárpiacok globalizációja és a tudományos-technikai előrehaladás politikájára tekintettel ki kell jelenteni, hogy az a politika a lehetőségek és nem a kívánatosságok művészete kell legyen.”

Az előadó ígéretet tett arra a készsége, miáltal a mezőgazdaságban dolgozókkal partneri párbeszédre szívesen vállalkozik és nyitott a vidéki emberek ügyeivel kapcsolatosan.

Csak a párbeszéd és az együttes megoldás vezethet eredményre, mégpedig a szakszerű dialógus keretében, amihez kölcsönös bizalom szükséges. „A jelenlegi pénzügyi válságban már sajnos megértük, hogy mit jelent az, ha ezek az értékek elvesznek.”

Az agrárpolitika hármaskörének célkitűzése

Ezután hangsúlyozta, hogy a mezőgazdaság egy életfontosságú ágazata a társadalomnak, hiszen az élelmiszer nem más, mint eszköz az élethez. Az Eurotier, ami az állatok körül egyáltalán létezik, bemutat, és elejétől a végéig nem más mint egy értékteremtő lánc. Ezután a saját elképzelése és politikája alapjának nevezte azt a három célt, melyet a mezőgazdasági politikában ki kíván tűzni:

Az első legfontosabb cél egy multifunkcionális mezőgazdaság ösztönzése, különösen, ami viszonylag érintetlen vidéki területeken. Így a már említett és kielégítő értékteremtés a vidéki területeken, továbbá a munkahelyek teremtése és az emberek eltartási lehetősége csak akkor lehetséges, ha ennek kielégítő és teljesítményképes gazdasági bázisa van. Szükség van ezért a mezőgazdaság valamennyi, tehát a fő tevékenységet megelőző és azt követő, befejező tevékenységben igen modern és minőségi kritériumok alapján működő üzemekre. Ez különösen az állatot övező szakterületeken fontos.

Kitért ugyanakkor arra is, hogy a mezőgazdaságban nemcsak az ipar számára kell nyersanyagokat szolgáltatni, hanem az energiatermelés is erről a területről ma új cél lehet. Ez mindenképpen csökkenti a külföldtől való függőséget. A természet- és környezetvédelemről szólva kiemelte az iskolák és a továbbképző tevékenységek jelentőségét, a létgondozást és a szociális biztonságot.

A második nagy célként nevezte meg a miniszter asszony, hogy a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari tevékenységet az azokat megelőző és azt követő szakterületek, vagyis üzemek megerősítésével kell egészéssé tenni. Eddigi mennyiségi szemlélet helyett döntő lesz a minőség és az élelmiszer-biztonság.

Egy kényes kérdésre térve kijelentette:

„A modern mezőgazdaság-politika és a

modern fogyasztóvédelmi politika egymást nem zárja ki, sőt kölcsönösen igényli. Az agrárpiacon globalizációja, akár tenyésztésre, akár takarmányozásra, akár élelmiszerekre gondolunk, komoly szerepet játszik és rendkívül kemény versenyt indukál. Ez nagyon jelentős áringadozókkal jár. (... ezért én a vidék rendpolitikájára nagy súlyt fektetek és ezt alá kívánom támasztani állami lehetőségekkel annak érdekében, hogy a gazdák a kis- és középüzemek a kemény versenyben helyt tudjanak állni.” Fontosnak tartja ehhez a bürokrácia további leépítését, a beruházások ösztönzését és az export támogatását. Ezután konkrétan hozzátette, hogy minden 46 milliárd euró, amit az agrárexport hoz, nagyon jó teljesítmény, erre büszkék lehetnek a németek, a piacnyitással is jól járt a német mezőgazdaság. A belső piacok további bővítésének és a kelet-európai piacok bővítésének jelentőségét külön kiemelte. Megemlítette, hogy Németországnak pl. a különböző kereskedelmi korlátozások csökkentése vagy megszüntetése érdekében sikerült saját kezdeményezéssel nagyon fontos országokkal megállapodni, így olyanokkal mint Dél-Afrika, Kína vagy akár Oroszország. Más országokkal, így Brazíliával és Ukrajnával kooperációs együttműködési nyilatkozatot írtak alá. Az exportra egyáltalán valamennyi szakterületet biztatott, ami azt jelenti, talán a mi nyelvünkre is lefordítva és a lehetőségeinkhez, hogy Németországban az agrárpolitika él és világos célokkal rendelkezik, és az exportot komolyan igyekeznek támogatni és elősegíteni.

Harmadik főbb célként nevezte meg a miniszter asszony a tudományos kutatást, amelyet nagy lépésekkel kell tovább folytatni. Elsősorban az agrárszektor további beruházásai érdekében, de nem utolsósorban a magasabb minőség és a nagyobb biztonság érdekében. A modern világnak a tudomány és az alkalmazott kutatás tulajdonképpen a motorja. Ez az igazi

tudásalapú társadalom létrehozásához vezet. Ehhez kapcsolódva konkrétan megemlített néhány olyan kutatási területet, amelyet Németországban már intézményesen is fejlesztenek, elsősorban bizonyos tenyésztő üzemekre irányítva. Friedrich Löffler intézet Rims szigetén pl. az állatok járványvédelmét szolgálja és fejleszti kutatólaboratóriumaival és különböző biztonsági technikák kifejlesztésével. Ide 2002-ig 280 millió eurót kívánnak beruházni.

Igen fontos területnek tekinti az állati takarmányozásnál pl. a bio- és nanotechnológiát, de felhívta a figyelmet arra is, hogy a biodiverzitás és a genetikai sokrétűség nagy veszteségeit különösen a baromfiteenyésztésben kívánatos megelőzni és megállítani. Nemcsak a növényi vonalon, hanem igenis az állati termelés szektorában is igényeljük a kutatást, különösen akkor fontos ez, ha az éhséget és az extrém szegénységet a világon az ENSZ szervezetének célkitűzései irányába mutatva legalább felezni kívánjuk.

A nemzeti és az európai agrárpolitika

Az előadó ezután a hazai és a nemzeti fő célokon túlmutatva az európai agrárpolitikára tért át. Nagy kihívásnak tartja, hogy ennek az agrárpolitikának az egészségügyi vizsgálatát hamarosan el kell végezni. Vannak nagy betegségek pl. az öröklési vagy tejárak körül beállt problémakörök, amin hamar segíteni kell, és nem mást, mint azt, hogy mindenki a saját feladatát teljesítse.

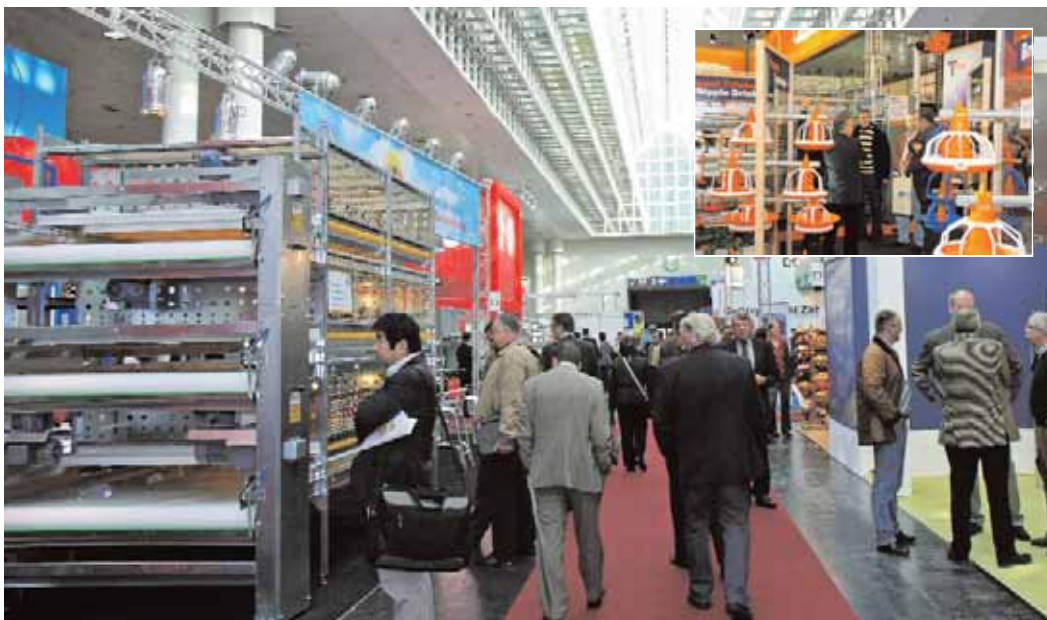
Pillanatnyilag egyik legfontosabb feladatának tartja a pénzügyi és bankszektor válságát úgy áthidalni, hogy elsősorban a kockázatokat kell a legkisebbre szűkíteni. Ha a bankok a továbbiakban nem igazán és helyesen finanszírozzák a kis- és középzemeket, megtagadják a szükséges kölcsönöket, akkor megtörik a megbízások útját, ezzel nyereséget, munkahelyeket és

a bevételeket teszik tönkre. Ebben legérzékenyebbek a vidéki régiók. Úgy gondolja, hogy a szövetségi köztársaság kormánya a tekintetben, hogy ezt a területet megvédje és védőernyőt tartson fölé, a hitelügyekben és a kezességi témákban komoly védőernyőt tart az agrárszektor fölé. Felsorolta továbbá, hogy a kormányzat a gazdaságnövekedés érdekében a konjunktúra krízisben szintén védőernyőt tart és terjeszt ki. A mezőgazdasági és erdőszeti üzemek, vállalatok, valamint a megelőző és követő fázisok területén a növekedést és a foglalkoztatást segítő intézkedéseket tettek, így pl. depresszív leírások megteremtésével, ami a költséggazdálkodásban és a pénzügyi helyzetben nagy javulást eredményezhet ezeknél az üzemeknél. Az örökösödési adót, a földbirtokok esetében szintén kedvezővé tették és olyan elképzelések vannak, miáltal az apáról fiúra szálló birtokok öröklését nagyban elősegítik ezekkel, a saját lakásokra ugyanígy kiterjed a politika.

Ezek a számunkra tanulságos intézkedések azért különösen figyelemre méltók, mert kiemelten a kis- és középzemekkel foglalkoznak és valóban azt teszik, amit ígérnek. A következőkben a miniszter aszszony a Németországban most legnagyobb gondról, a tejár problematikájáról beszélt, amire most kitérni nem kívánunk. Egy tanulság ebből is levonható, hogy az állam hajlandó beleavatkozni ezen a területen is, amikor azt látja, hogy a társadalomnak ebben a rétegében nagy károkat okozhat az a felvásárlási politika, ami más országokban – így Magyarországon is – a gazdák és a termelők tönkretételét eredményezi.

Talán mégiscsak fontos idézni a következő mondatokat, amelyek bár még mindig a tejüggyel kapcsolatosak, de számunkra igen tanulságosak lehetnek:

„Európai síkon el kívánom magamat kötelezni arra, hogy végső megoldásokhoz jussunk. Az egész nap Fischer-Boel asz-

szonnyal a mezőgazdasági biztossal és az Európa Tanács jelenleg tisztségben lévő elnökével is együtt leszek. Tejalapítvány létesítését szeretnénk elérni. Természetesen nagyon nehéz tárgyalások ezek, de vannak jelek, hogy pozitív megoldások születhetnek. Arra viszont nagyon ügyelnünk kell, hogy ne lehetetlen vagy irreális követelményeket állítsunk, azért sem, hogy kvázi ellenhatást préseljünk át ezzel az európai szervezeteknél.”

Ezt a témakört a következőkkel fejezte be:

Ami általánosan kirajzolódik ma, az a mezőgazdasági és általában az agrárpolitikának az az igénye, hogy az európai és a globális piacokkal azok erősen ingadozó árkilengéseivel jobban kell foglalkoznunk mint eddig. Az akkor is, ha nem fogunk megbízható és elfogadható választ adni, mert akkor is optimista hangot kell megütni arra nézve, hogy a szakértők egy távlatban is érvényesülő felfelé emelkedés rendjét az agrárszektorban legalább a kiszámíthatóság területén elérhessék. Aki tehát ma ezen a vásáron beruházásokról, fejlesztésekről beszél, jó jövőről szól.”

Az EUROTIER üzenete, közös megoldások

A beszéd befejező részében is találunk érdekességeket és számunkra fontos megállapításokat:

„Hölgyeim és Uraim, az Eurotier rendezői a vásár kezdetét november 11-ére helyezték, ami nem más mint Márton-nap. Ez egyúttal egy karneválnak a kezdetét is jelentené nálunk, a karnevál, amely a latin carne-ból, carnis-ból ered, húsevést jelent, így a vásár értelme az, hogy a karneválon és a Márton-napon magát odaadva teljes élvezettel tud húst fogyasztani. Ez az Eurotier egyik legfontosabb üzenete, mert minden téma, amely itt az állattenyésztés és a modern állattartás optimalizálására irányul, végül is az eladásba és a fogyasztásba torkollik. A hús, a tej és a tojás az európai evéskultúrához tartozó élelmiszerek. Ma és a jövőben is az állati eredetű élelmiszerek a népeink számára az élelmiszerek, a tápláló anyagok legfontosabb alkotórészei lesznek.

A Márton-nap korábban nemcsak a húsevés, hanem a kamat és a számadás nap-

ja is volt. Ezeken a régi 11-éken az adót naturáliákban fizették. Én mindenesetre nem tudom, hogy a Niederschahseni tartományi miniszter vagy a szövetségi miniszter mit szólna, ha Önök hangos libákkal és más kiálló állatokkal a pénzügyminisztérium előtt vonulnának tüntetésükkel... Ezért remélem, hogy az Önök továbbra is euróban fizetik.”

Ma a professzionális állattartás iránti érdeklődés nagyobb mint valaha. Több mint 1800 kiállító húzza alá ezt a kiállítást, és ezzel válik világszerte vezető kiállítássá az állattartásban és tenyésztésben az EuroTier. Sok mezőgazdasági üzem számára az állattartás a legfontosabb lábat jelenti, amin állhat. Több mint 50%-a az agrárjövödelmeknek az állati termékek eladásából származik. 21 milliárd euró, ami a haszonállattartás értéke Németországban, óriási gazdasági súllyal bír. A fogyasztók számára az ún. „minőség hazai előállításból”, vagyis a hazai minőség nagyon fontos vásárlási argument nálunk. Úgy gondolja, hogy Németország, mint állattartási hely a világban ma versenyképes. Ebben szeretné is támogatni.

Nem utolsósorban említette az állattartás, az állatvédelem és a kibocsátási témát, valamint a vizek ügyének védelmét és szabályozását. Ezeket újra napirendre kell tűzni a versenyképességgel történő összehangolás érdekében. Itt ismét idézzük szóról szóra szavait:

„Nekünk szükségünk van közös és kötelező szabályozásra, hogy az ember és környezet védelmét megvalósíthassuk.

Ehhez már rendelkezünk magas színvonalú állatvédelmi szabályozással mind jogi, mind gyakorlati tekintetben. A szövetségi kormány a koalíciós szerződés értelmében kíván belépni az európai szinten harmonizált állat fogyasztó és környezetvédelmi szabvány rendszerébe.

Nem mindig könnyű dolog különböző nézeteket és érdekeket egymással összhangba hozni. Mindenekelőtt gyakorlatiasan kell ezeket a kérdéseket megoldani, de ha egy jó mérleget könnyű elérni, az nemcsak társadalmilag lesz előnyös, hanem a mi versenyképességünket és innovációs erőnket tartósan erősíteni fogja”.

Beszédét a következőkkel fejezte be: „az optimizmus is egy forrást jelent, ezért hagyjuk magunkat néha az optimizmustól megtámadni”.

EKODIÁR®

... hogy semmi se hiányozzon!
ÉLETERŐ - TELJESÍTMÉNY - EGÉSZSÉG

Jobb étvágy, jobb emésztés,
gazdaságosabb állattartás, egészségesebb jöszág

EKODIÁR® TERMÉKALÁD
EKODIÁR HÍJÁS PÓLVÁGÁS
EKODIÁR HÍJÁS PÓLVÁGÁS
EKODIÁR SZÓR
EKODIÁR TÍP FOLYADÉK
EKODIÁR TÍP PÓLVÁGÁS

Az EKO-PHARMA Kft. a gyógyszermentes állattartást szolgáló nanokompozitjait az NKTH támogatásával kifejlesztett géptípusaival hatékonyabban állítja elő.

A Can-Itel - E-gemmel
E-gemmel kiegészítő
emésztésvédő E-gemmel
E-gemmel TÍP termékkel
emésztésvédő

A szociális vállalkozásunk
a fejlesztés mellett a
szociális munkások
TÍP termékkel is
működik.

További információ termékeinkről:
www.ekodiar.hu - www.eko-pharma.hu

Keresse állatpatikákban,
állatkórházakban, takarmánykereskedésekben,
gazdaboltokban!

Közvetlen csomagküldő szolgáltatás:
EKO-PHARMA KFT. 1063 Budapest Sziv u. 15. Fax: +36/1/787 16 40, Mobil: 06/30/30 34 666
info@eko-pharma.hu

BTT ágazati adatok (2008. I–XI. hó)

1. táblázat

Tenyésztés, szaporítás, árutermelés (Hatching, and production)									
Faj – breed	Napos keletetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2008		Napos keletetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2007		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2008		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2007		
	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	
brojler – broiler	9 678	137 985	10 997	130 453	82,1	83,3	78,2	72,9	
tojóhibrid – layer	338	6 502	487	6 471	166,8	166,4	158,3	156,5	
pulyka – turkey	588	8 940	1 064	10 786	360,0	373,0	353,0	348,2	
liba – goose									
hústípusú –meat type	0	2 413	0	1 960	–	598,0	–	462,4	
májtípusú –liver type	186	2 883	231	2 597	613,7	643,3	607,1	588,5	
kacsa – duck									
pekingi – broiler	665	12 364	731	14 829	120,0	120,7	113,8	105,9	
mulard – Mulard	312	2 364	227	2 505	4) 370,0	370,0	4) 380,0	380,0	
barbarie – Muscovy	25	338	57	692	4) 360,0	360,0	4) 320,0	320,0	

Faj – breed	Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2008		Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2007		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2008		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2007	
	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov	Nov	Jan–Nov
brojler – broiler	6 867	8 183	7 938	6 587	214,7	231,1	223,6	194,8
tojóhibrid – layer	1) 5 510	6 422	6 600	5 317	2) 16,66	16,81	2) 17,40	14,80
pulyka – turkey	3) 6 520	7 694	7 620	6 890	312,7	323,6	296,3	267,9
liba – goose	5 770	7 359	7 271	5 612				
hústípusú –meat type					526,7	515,9	460,4	440,5
májtípusú –liver type					565,3	563,7	563,4	485,9
kacsa – duck	6 062	7 564	7 397	5 610				
pekingi – broiler					250,4	269,1	254,8	210,8
mulard – Mulard					467,7	473,5	487,8	433,9
barbarie – Muscovy					424,5	437,0	460,0	402,7

Megjegyzés – Remarks 1) takarmányár: tojótáp I. – feed price: layer mash (I) 2) tojás termelői ára (Ft/db) – table egg producer price (HUF/pc) 3) befejezőtáp – finisher 4) gácsér – drake
 Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfifelvásárlás és -értékesítés				
Input and sales				
M. e.: tonna – Metric tons				
	2007	2008. Jan–Oct	2007. Jan–Oct	08/07 %
csirke – brojler				
felvásárlás – purchase	217 476	214 321	200 027	107,1
értékesítés – sales				
belföld – home	139 985	141 018	129 852	108,6
export	14 922	14 652	13 820	106,0
tyúk-kakas – hen-cock				
felvásárlás – purchase	1 940	1 751	1 824	96,0
értékesítés – sales				
belföld – home	1 297	1 069	1 208	88,5
export	127	171	127	134,0
pulyka – turkey				
felvásárlás – purchase	125 993	103 718	116 158	89,3
értékesítés – sales				
belföld – home	37 399	29 826	34 671	86,0
export	32 153	26 995	29 126	92,7
liba – goose				
felvásárlás – purchase	34 822	29 680	32 066	92,6
értékesítés – sales				
belföld – home	7 257	7 417	6 766	109,6
export	11 995	8 490	10 963	77,4
kacsa – duck				
felvásárlás – purchase	57 994	44 702	54 893	81,4
értékesítés – sales				
belföld – home	15 378	10 663	13 965	76,4
export	19 804	15 913	17 891	88,9
baromfi összesen – Total				
felvásárlás – purchase	438 225	394 172	404 968	97,3
értékesítés – sales				
belföld – home	201 316	189 993	186 462	101,9
export	79 002	66 220	71 927	92,1
h. libamáj – goose liver (export)	1 318,5	1 160,9	1 227,8	94,6
h. kacsamáj – duck liver (export)	459,2	386,5	422,6	91,4

Megjegyzés – Remarks: felvásárlás – purchase; élő súly – live weight; értékesítés – sales; vágott súly – slaughtered weight.

Forrás: BTT – Source: Product Council

Tart-TECH KFT.
 H-9611 Csénya, Sport u. 26.
 Tel.: (+36)-95/310-221
 Fax: (+36)-95/310-222
 Mobil: (+36)-30/9973-852
 E-mail: tarttech@mail.globonet.hu

*Pulyka hizlalás komplett technológiai berendezései
 naposikartól vágásig - takarmánytárolás, takarmányozás, itatás-technológia, szellőzés, fűtés, klimatizálás.
 Központi telepírányítás - baromfimérleg, takarmányadagoló - vagy silómérleg, PC-kommunikáló, Windows alapú szoftver.*

Ködképzőgépek teljes választéka

Alkalmazási területek:

- Kül- és beltéri rovarirtás
- Ól-, silófertőtlenítés
- Szúnyog-, légyirtás

Hívjon: 06-30-922-56-66
ulv@vivamail.hu

Baromfiipiaci helyzetkép (2008/51.–2009. 1. hét)

Mozdulatlan, tendenciák nélküli baromfiipiac

Általános tapasztalat, hogy a karácsonyi forgalom az ünnepet megelőző három hétköznap miatt élénk volt. Ez nem ad konkrét értékelési alapot.

A csirke a szezonbaromfi korábbi lefutása után az üzletek szintjén keresettebbé vált. A nagykereskedelem a csirkehúst változatlan áron forgalmazta. A termelői vonallal most nem folynak tárgyalások a felvásárlási árakról.

A pulykából származó vöröshúsok kereslete jó. A vágóüzemek nem képeztek új árakat. A termelői árszintek a tárgyalásokban a hizlálók és a vágóhidak között további csökkenés állt be.

A vágótyúk árak Németországban túl

nyomórészt stabilak. Esetenként magasabb árak is előfordulnak. Az árjelentések a szomszédos országokból is változatlan, stabil helyzetet jeleznek.

Az étkezési tojás piacáról adott ünnep utáni információk szerint az árak visszaesők, de általában pozitív jelenség, hogy a piac stabilizálódásáról beszélnek. Fogyasztói szinten a tojás kereslete folyamatos. A kiskereskedelemben a mélyalmos tojást jobban lehet pozicionálni, bár a közben adódó ketreces tojás mennyiséget is el lehet adni. Az árubörzéken az „M” súlyosztályú mélyalmos tojás ára 10,65-10,95, a ketrecesé 8-8,40, a csomagoló állomásokon 9,50 illetve 11,30 és 12,60 EUR/100 db volt.

Árinformáció a baromfitermékekről (a termék 1 kg-jára)							
Termék	Ártípus	Egyéb megj.	2009/1. hét euró (Ft)*		2008/51. hét euró (Ft)*		2008/1. hét euró
Németország							
Csirke	felv.	1500 g	0,84	(223)	0,84	(228)	0,86
	felv.	2000 g	0,81	(215)	0,81	(218)	0,84
Pulyka	felv.	8,5 kg	1,22	(324)	1,23	(324)	1,23
	felv.	19,5 kg	1,29	(342)	1,30	(343)	1,30
Csirke	nagyker.	1050 -ig	2,07	(549)	2,07	(537)	2,17
	nagyker.	1100 g-tól	2,07	(549)	2,07	(537)	2,17
Csirke	fogy.	egész, fagy.	2,13	(565)	2,09	(545)	1,82
Mellfilé	fogy.	csirke, friss	7,11	(1887)	6,60	(1786)	7,10
	fogy.	pulyka, friss	7,18	(1906)	7,51	(1950)	7,38
Kacsa	fogy.	egész, fagy.	2,90	(770)	2,78	(722)	2,63
Liba	fogy.	egész, fagy.	4,93	(1309)	5,11	(1327)	4,33
Hollandia							
Csirke	felv.	szds.	0,71	(188)	0,73	(190)	–
	felv.	integr.	0,88	(234)	0,88	(228)	–
	szabad	nagytestű	0,80	(212)	0,69	(179)	–
	szabad	kistestű	0,80	(212)	0,72	(187)	–

*MNB 2008. 12. 30-i hiv. devizaárfolyam szerint Forrás: ZMP Geflügel 2009/1-2.

VÉGRE van hatékony, ugyanakkor BIO-ELJÁRÁS a baromfi-tartásban oly sok gondot és kárt okozó „madártetűatka fertőzés” megszüntetésére!

Cégünk kapcsolódott az osztrák PROCHEMA GmbH által képviselt állatgyógyászati, tápszer- és takarmányozási termékeket gyártó-forgalmazó cégcsoporthoz, akik – már számos üzemserű – referenciával is rendelkező eljárást fejlesztettek ki az Európában rohamosan terjedő – és a korábban erre a célra használt permetező szerekkel szemben mindenütt rezisztensé váló – „madártetűatka fertőzés” megszüntetésére.

Az eljárás kétféle, NEM BIOCID-listás termék, a „LENTYstop” és a „LENTYPUR” BIO-termékek alkalmazását igényli.

A „LENTYstop” sűrűn folyó koncentrátum, mely vízben oldva nagyhatású és hosszú ideig ható permetezőszer az istállóban megtelepedett madártetű atka ellen. A szer az állatok jelenléte-ben is használható, nem minősül BIOCID-listás terméknek.

A LENTYstop adalék a modern biokémia terméke, melynek fő alkotóeleme a levendula-olaj és citromolaj, melyek „vívó anyagaként” aromizált paraffinolaj szolgál. A „LENTYstop” koncentrátumot 1% -arányban kell keverni „kézmeleg vízzel” és ezzel kell permetezni az istállóban, minden hozzáférhető helyen ahol madártetű atkák megbújhatnak.

A „LENTYstop”-pal kevert vízzel – az atkafertőzés súlyosságától függően – 2-3 naponta kell gondosan permetezni, mindaddig amíg az atkaállomány aktív. A „LENTYstop” nemcsak hatékony de gazdaságos is, mert 1 liter koncentrátum cca. 7.000 tojótyúk tartására szolgáló istálló-ketreczek egyszeri kezelésére elegendő. (Tapasztalati adatok szerint egy m²-területre 100-200 ml oldat szükséges).

A „LENTYPUR” folyékony halmazállapotú szer, melynek aromás összetevői kizárólag növényi extraktumokból származnak, és a termék megfelel az EU 2091/91 előírásainak, melyre vonatkozó igazolást a francia ECOCERT akkreditált vizsgáló intézet adta ki.

A „LENTYPUR” kifejlesztésének alapjául az az orvosi biológiai megfigyelés szolgált, hogy a tojótyúk állomány szinte védtelen a madártetű atkák (és ezek robbanásszerű elszaporodása) ellen, ha a „tartásuk miatt stresszes állapotban vannak”. A stressz endrogén hatások révén az állatok hormon- és vércukorszintjének emelkedésével is együtt jár, mely ideális állapot a madártetű atkák számára.

Ennek a nem kívánatos endrogén hatásnak a bekövetkezése ellen hat a „LENTYPUR” folyadék oly módon, hogy a benne lévő aromás adalékok által aktivizálja a baromfi belső, organikus védekezését. Alkalmazásával a madártetű atkák fertőzés megszüntethető és/vagy megelőzhető!

- A „LENTYPUR” folyadékot az állatok itatóvizébe kell adagolni. Az adagolási arány: 1.000 liter itatóvízhez 0,75 liter LENTYPUR folyadékot kell hozzá önteni és elkeverni.
- Az így előkészített itatóvízzel egymást követően 5-6 napon keresztül, majd ezután tíz héten keresztül heti egy-egy alkalommal kell itatni az állatokat. A kúrát legcélszerűbb kora tavasztól az őszig tartó időszakban elvégezni.
- A „LENTYPUR” folyadéknak nincs semmiféle negatív „íz- vagy másnemű hatása” sem a baromfi húsról, sem pedig a termelt tojásokról.

Szakmai kapcsolat: PROCHEMA GmbH A-1220 Wien Gerhard.Schneider@prochema.com

Magyarországi képviselő-forgalmazó:
„SUNI” SERVICE UNIVERSAL KFT.

Budapest, 1105 Kelemen u. 25; Tel.+fax.: 262-6446; e-mail: agrogazdasag@sun-kft.hu

Cégünk kiállítóként vesz részt az agro+mashepo 2009. évi szakkiállításán 2009 Január 28–31-ig az „F” pavilon 205 E standján. Szeretettel várjuk Önt standunkon!

Országelemzés – Brazília

Brazília agrárgazdasága általában

Brazília nemzetgazdaságában kulcspozíciót foglal el az agrárszektor. Ez a terület a múlt évben több mint negyedrészt adta a GDP-nek (bruttó hazai termék) és a foglalkoztatottak aránya ugyanilyen. Az agrárszakma kiemelkedő jelentőségű az exportban is, értékben közel 40%-át teszi ki az agrártermék az exportnak. Több exportpiacra Brazília a világ élén áll. Mindezek ellenére általános vélemény, hogy Brazília még messze nem használta ki meglévő potenciáljait. Ez a jelenlegi dinamika mind az ország természeti forrásainak, mind pedig egy radiális modernizálási folyamatnak köszönhető.

Néhány jellegzetességet kiemelünk az alábbiakban a teljesség igénye nélkül.

Eredetileg a brazil agrártermelés a déli országrészekbe rekoncentráldott. Itt is a parti területekre, hiszen a kikötőkhöz vezető út rövidebb, és olcsóbb a szállítás ezáltal. Így alakultak ki pl. a nagy baromfi- és sertéstelepek, a tejtermelés nagy része, az államok: Paraná, Santa Catarina, Rio Grande, No Sul. Itt azonban előbb-utóbb drágák lettek a földek és a továbbterjeszkedés a középnyugat irányába kezdődött meg a szavannavidékre. Ez az ún. corrado terület. Az agrárvállalkozók ide jöttek és vásároltak területet meglehetősen nagy állami támogatásokkal és hatalmas birtokokat alakítottak ki. Az időjárás: a csapadékos időszak októbertől márciusig tart, tehát erre kellett ráállni. Fontos a növénytermelési termékek szempontjából ez a körülmény, búzatermelési kampány kezdődött óriási támogatásokkal, de egy idő után a búzátámogatást megszüntették és megkezdődött a 80-as években a szójabab diadalútja. Olyannyira fejlődött a helyzet, hogy 1995–2008 között az újra megduplázódott szójatermő terület 22 millió hektár.

Ezek után néhány mondatot az egyéb körülményekről, így elmondható, hogy a szállítási költségek elég magasak, igyekeznek vízi úton megoldani, amit lehet, igyekeznek az országotak és autópályák jelentőségét szállítás szempontjából visszaszorítani. Elég szűkösnek állnak tárolókapacitásból, hiszen a megtermelt termények 55%-ra elegendők.

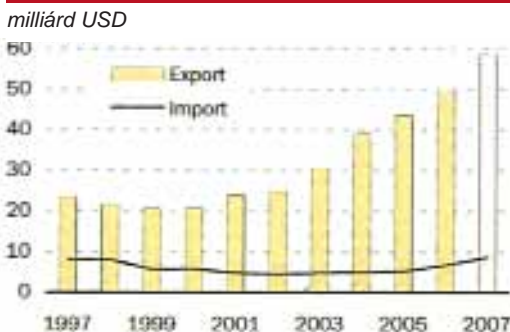
A területtel kapcsolatos nagyon fontos jellegzetesség még, hogy pl. 55 millió hektárt most tesznek szántóföldi termelésre alkalmassá, további 90 millió hektár még lehetőségként kínálkozik. Láthatjuk a nagyságrendeket, hogy számunkra szinte felfoghatatlanok.

Brazília 2007-ben 190 millió lakosa volt. A lakosság 83%-a városokban él. Az agrárfoglalkoztatottak aránya 18 millió fő. Ez a 100 millió összes foglalkoztatott viszonylatában közel 1/5 részt tesz ki.

Az agrárexport fantasztikus mértékben növekszik. Brazília agrárexportja a bemutatott 1. ábra szerint a 90-es évek második felében elért alig közel 20 milliárd dollárról 2007-re közel 60 milliárd dollárra növekedett.

A legfontosabb exporttermékek a következők (csak a legnagyobbakra szorítokunk): az agrárlexportnak 7,9%-át teszi ki a

1. ábra
Brazília agrár-külkereskedelme

Forrás: IBGE, Banco Central do Brasil, 2007 előzetes

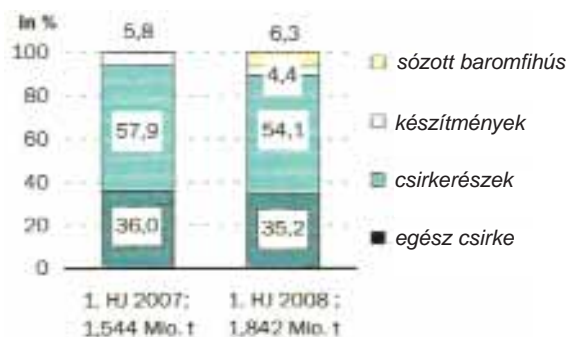
baromfi, a fa 7%-ot, a marhahús 7,5%-ot, a szójadara 6,3%-ot, a szójabab 10,7%-ot, a kávé 6,6%-ot, a cukor 8,7%-ot. Ugyanebben az évben az agrártermékek külkereskedelmi egyenlege 50 milliárd dollár pozitívumot mutatott. Szója és szójatermékek terén Brazília 2006-ban túlszárnyalta az USA-t, ez valószínűsíthető a 2008–2009 évekre is. Brazília legfontosabb felvevőpiacai 2007-ben az EU, USA, Kína és Oroszország voltak. Úgy tűnik, Nyugat-Európa és az USA jelentősége e tekintetben csökkenni fog Kína és Oroszország javára.

Brazília baromfigazdasága

A brazil baromfiszektorban még mindig a csirke játssza olyanmire a főszerepet, hogy szinte másról nem is nagyon kell beszélni. A pulykatermelés ugyan beindult, bár növekvő, mégis csekélyebb mennyiségű pulykahús kerül exportra. A brazíliai csirke-termelés 2007-ben elérte a 10,3 millió tonnát, ez 10%-kal volt több a 2006-os termelésnél. 2005–2006-ban itt is megtorpanás volt, de főleg a világban keletkezett értékesítési problémák miatt, aminek oka elsősorban a madárinfluenza volt. Maga Brazília továbbra is mentes ettől a betegségtől. A 90-es évektől kezdve óriási termelésnövekedésnek lehetünk tanúi. A tradicionális területekről a cikk elején már említett tartományokból a közép-brazíliai területekre, Mato Grosso tartományba került át a baromfitermelés jó része és ott is megvalósult, ahol nagyon jó takarmányvásárlási körülmények is adódtak a termelők számára.

Ami az exportot illeti, Brazília csirke exportját ennek az évtizednek az elejétől kezdve 3,6-szeresére növelte, csupán 2005–2006 között volt az említett visszaesés. A brazil csirkehúsexportőrök egyesülése adatai szerint 2007-ben 26%-kal ismét nőtt az export és 2007-ben elérte a 3,287 ezer tonnát, 2008-ra további 9%-os növekedést prognosztizáltak.

2. ábra Brazília csirkeexportja

Forrás: ZMP, 2008

A 2. ábrán mutatjuk be a 2007–2008. évi I. félévi export termékcsoportok arányait szerinti struktúráját, vagyis az egész és darabolt készítmények, valamint főzött hús formájában exportált csirkehúsról. Az egész csirke általában Közép-Keletre és Venezuelába irányul, míg a darabolt termékek Délkelet-Ázsiába és Európába kerülnek.

Érdekes az EU import kvótáinak alakulása számunkra, amely egy korábbi WTO-döntés eredménye és ezekre a termékekre vonatkozik. Eszerint a sózott hús kontingense 2007. július 1-jétől 170 807 tonna, 15,4%-os vámtétellel, a készítmények kvótája 92 300 tonna, ez elsősorban pulykahúsból áll, a vámtétele 8,5%, továbbá a főzött baromfihúsra van 79 500 tonna kvótájuk 8%-os vámtétellel.

Érdemes megemlíteni még, hogy Brazíliában is kezd növekedni a brojler előállítás költsége, ami az exportárakban is kifejeződik. Az első félévben idén az átlagos exportár 1,6 USD/kg volt, ami 39%-kal meghaladja a múlt év azonos időszak árait. A darabolt csirke ára ebben a hasonló időszakban 1,75 USD/kg volt.

Brazíliában a legnagyobb mértékben fogyasztott hús a csirkehús, amelyből a hazai fogyasztás 36 kg/fő. Az önellátottsági fok ZMP-kalkulációk szerint 150% körül mozog.

A takarmányok metionin tartalmának és a brojlerek homogenitásának összefüggései

A cikk szerzői:

Dr. Tossenberger János

egyetemi docens

Kaposvári Egyetem, Állattudományi Kar, Takarmányozástani Tanszék

Dr. Babinszky László

egyetemi tanár

Kaposvári Egyetem, Állattudományi Kar, Takarmányozástani Tanszék

Dr. Andreas Lemme

tudományos főmunkatárs

Evonik Degussa GmbH., Hanau-Wolfgang/Németország

Bevezetés

Kísérletesen bizonyított, hogy takarmányok esszenciális aminosavakkal történő kiegészítése növeli a brojlerek teljesítményét, amennyiben azokat aminosav hiányos diétákhoz adagoljuk. Ezt kimutatták a metionin illetve metionin+cisztin esetében, de ezen megállapítás igaz a lizinre, a treoninra és más aminosavakra is. Az aminosav kiegészítés hatására bekövetkező teljesítménynövekedés azonban a csökkenő hozam törvényét követi, ami egy nem lineáris dózis-választ jelent. A dózishatás megállapítására beállított kísérletek eredményei alapján elvégzett összefüggés vizsgálatok, alkalmasak a legnagyobb súlygyarapodás, illetve a legnagyobb mell-hús hozam eléréséhez szükséges aminosav szint meghatározásához, de további teljesítmény paraméterekkel, mint a takarmányértékesítés vagy fajlagos takarmány költség is kombinálhatók.

Így lehetővé válik az ökonómiailag optimális aminosav szintek meghatározása is (Pack és Schutte, 1995, Hoehler, 2000).

Ezen számításokat az idézett szerzők a brojlerek teljesítményére vonatkozóan végezték el, de nem vizsgálták az aminosav ellátás hatását azonos kezeléson belül az előállított termék homogenitására. Az sem képezte vizsgálatok tárgyát, hogy az esetleges aminosav hiány hogyan befolyásolja az előállított végeredmény egyöntetűségét. Ezért kísérletünkben annak vizsgálatát tűztük célul, hogy a brojlertakarmányok emelkedő metionin (metionin+cisztin) tartalma – a konvencionális teljesítmény paramétereken túl – milyen hatással van a vágásra kerülő brojlerek uniformitására. Modellszámításokat végeztünk arra vonatkozóan is, hogy a homogenitás potenciálisan milyen hatással lehetne a jövedelmezőségre abban az esetben, amennyiben azt az árképzés során figyelembe vennék.

Kísérletek és számítások

A kísérleteket kezelésként 160 (összesen 640), 5 napos ROSS-308 hibrid kakassal állítottuk be (32 madár/fülke, 5 fülke/ke-

zelés). A kísérlet 4 napos előnevelést követően az állatok 5. életnapján indult és azok 42 napos korában fejeződött be.

A madarak élősúlya a kísérlet kezdetén, azaz az ötödik életnapon átlagosan 95 ± 5 g volt. A relatív kis szórást (cv: 5,7%) az tette lehetővé, a kísérletbe állított madarakat egy, a kísérleti állatlétszámnál 50%-kal nagyobb populációból válogattuk ki. A kakasokat a vizsgálatok alatt mélyalmos nevelő-fülkékben ($3,2 \text{ m}^2$, telepítési sűrűség: 10 madár/ m^2) helyeztük el. A kísérleti terem hőmérsékletét és relatív páratartalmát, továbbá a megvilágítás időtartamát és intenzitását a brojlercsirkéknek ajánlott értékeknek megfelelően szabályoztuk.

A kísérletben fázisos takarmányozást alkalmaztunk, amely során az állatok az első 4 életnapon egy egységes indítótápot, majd ezt követően az 5-17. életnap között kísérleti indítótápot, a 18-35. életnap között kísérleti nevelőtápot, a 36-42. életnap kö-

zött pedig kísérleti befejezőtápot fogyasztottak. A kísérlet takarmányokat kukorica-búza-borsó-extrahált szójadara alapon állítottuk össze. A kísérleti alapdiéták (I. kezelés) valamennyi nevelési szakaszban metionin kiegészítés nélkül készültek. Ebből adódóan a takarmánykeverékek az egyes nevelési szakaszokban mindössze 2,6 g/kg; 2,3g/kg; illetve 2,2 g/kg metionint tartalmaztak, metionin+cisztin (M+C) tartalmuk pedig 5,5 g/kg; 5,1 g/kg; illetve 4,9 g/kg volt.

Az emészthető lizin-tartalom 12,0 g/kg (indító), 11,3 g/kg (nevelő) és 10,7 g/kg (befejező) értékre került beállításra. Az alapdiétában az emészthető M+C: lizin arány 0,46, a treonin, triptofán és arginin aránya pedig 0,68; 0,18 illetve 1,06 volt. A II., III. és IV. kezelésben az alapdiétát 0,4-, 0,8 és 1,2 g/kg mennyiségben kristályos metioninnal (DL-metionin) egészítettük ki. A kísérleti állatok takarmányaikat ad libitum fogyasztották, ivóvíz tetszés szerinti

1. táblázat. Az alapdiéták összetétele és táplálóanyagtartalma (g/kg)

Komponensek	A L A P D I É T Á K		
	Indító	Nevelő	Befejező*
Kukorica	431,8	364,3	386,9
Búza	80,0	100,0	100,0
Borsó	70,0	152,0	152,0
Extr. szójadara	322,0	267,0	244,0
Szójaolaj	47,0	73,0	73,0
Aminosav kiegészítés	4,4	3,6	3,5
Ásványi anyag és vitamin kiegészítés	34,8	30,1	30,6 ^a
Pelletkötő	10,0	10,0	10,0
ÖSSZESEN	1000,0	1000,0	1000,0
Táplálóanyagtartalom			
Szárazanyag	887,9	891,3	899,3
AMEn (MJ/kg) ^b	12,7	13,3	13,4
Nyersfehérje	212,3	199,0	191,4
Lizin ^{bc}	13,2 (12,0)	12,1 (11,0)	11,6 (10,5)
Metionin+cisztin ^{bc}	6,3 (5,5)	5,8 (5,1)	5,6 (4,9)
Treonin ^{bc}	9,1 (8,2)	8,4 (7,5)	8,1 (7,5)
Triptofán ^{bc}	2,6 (2,2)	2,3 (2,0)	2,2 (1,9)
Kalcium	8,7	7,7	7,8
Foszfor(összes)	6,7	5,6	5,7

a: kokcidiosztatikum nélkül; b : számított érték; a zárójelben feltüntetett érték emészthető aminosavat jelent

mennyiségben állt rendelkezésre. A metionin kiegészítést nem tartalmazó alapdiéták összetételét és táplálóanyag tartalma az 1. táblázatban látható.

A madarak élősúlyát az 5., 17., 35. és 42. életnapon egyedileg mértük meg. Az állatok takarmányfelvételét csoportosan (fűlkénként) mértük, az élősúly mérések közötti időinter-vallumokban. A kísérlet végén valamennyi állat próbavágásra került. A próbavágás során a vágott súly, illetve a mell súlya került felvételezésre.

A kísérleti takarmányok aminosav tartalmát Bech és mtsai (1990) leírása alapján mértük meg. A kísérleti adatokat variancia-analízissel (ANOVA) elemeztük (SAS, 2004). Szignifikáns kezeléshatás esetén a kezelések közötti eltérések statisztikai megbízhatóságát Scheffé-tesztel ellenőriztük (SAS, 2004). A variációs koefficiens

változása egy exponenciális egyenlettel [$y = a + b * (1 - \exp(-c * (\text{életnap} - 5)))$], $r^2 = 0,60-0,89$] volt jellemezhető. Tekintettel arra, hogy a metionin hiányos diétát fogyasztó állatok (I. kezelés) a 42. életnapon csak 1831 g súlyúak voltak a modell-számításaink során a 1800 ± 100 g-os súlyt választottuk. Ezt az is indokoltá teszi, hogy a feldolgozó ipar gyakran ebben a súlyban igényli a brojlereket. Azon madarak részarányát amelyek a fenti súlyintervallumba kerülnének (1700–1900 g) integrál számítással állapítottuk meg. Tekintettel arra, hogy a vizsgált kezelésekben a mell átlagos részaránya átlagosan a vágott test 23,3%-át tette ki, a modellszámításaink során is ezzel a mell-aránnyal kalkuláltunk, azaz abból indultunk ki, hogy 1800 grammos csirke mellének súlya mintegy 420 g lenne átlagosan.

2. táblázat. A metionin-kiegészítés hatása a brojlerek súlygyarapodására és homogenitására

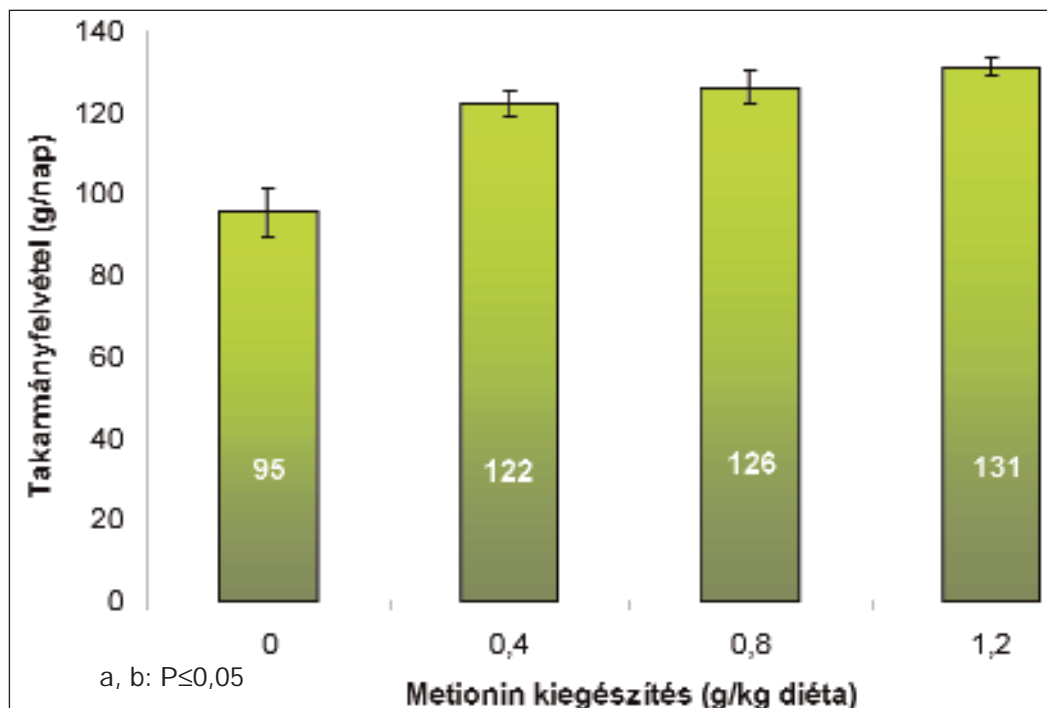
Megnevezés	K E Z E L É S E K			
	I.	II.	III.	IV.
	Alapdiéta +0 g/kg DL Met.	Alapdiéta +0,4 g/kg DL Met.	Alapdiéta +0,8 g/kg DL Met.	Alapdiéta +1,2 g/kg DL Met.
Élősúlyok (g) az 5. napon				
x*	95	95	95	95
cv%**	5,6	5,6	5,8	5,9
a 17. napon				
x*	328 ^d	405 ^c	434 ^b	454 ^a
cv%**	11,0	9,7	6,9	6,9
a 35. napon				
x*	1319 ^d	1826 ^c	1995 ^b	2153 ^a
cv%**	16,4	11,8	10,0	6,6
a 42. napon				
x*	1831 ^d	2452 ^c	2646 ^b	2836 ^a
cv%**	16,8	11,1	9,5	6,7
A mell súlya (g)				
x*	362 ^d	543 ^c	630 ^b	707 ^a
cv%**	18,5	14,3	11,7	8,7

*: átlag; **:variációs koefficiens (%); a,b,c,d: P≥0,05

Eredmények és megbeszélések

A kísérletünk legfontosabb eredményei a 2. és 3. táblázatban illetve az 1. és 2. ábrán láthatók. Adataink szerint a kísérleti állatok élősúlya (2. táblázat) a kísérlet indítását követően valamennyi mérési időpontban (17., 35. és 42. nap) a metionin kiegészítés hatására szignifikánsan növekedett (P≤0,05). A növekedés mértéke nem volt ugyan lineáris, de valószínűsíthető, hogy az állatok a legnagyobb metionin-kiegészítés mellett sem érték még el teljesítő képességük maximumát. A madarak 17 napos korában a II. kezelés állatai (alapdiéta+0,4 g/kg DL-metionin) az alapdiétát (I. kezelés, DL-metionin kiegészítés nélkül) fogyasztó társaikhoz képest 23,5%-kal nagyobb súlyt értek el (P≤0,05). Az

alapdiéta metionin-tartalmának további növelése még további statisztikailag is igazolható (P≤0,05) súlynövekedéssel járt együtt, bár a növekedés üteme mérséklődött és a III kezelésben (alapdiéta+0,8 g/kg DL-metionin) csak 7,2%-kal a IV. kezelésben pedig mindössze 4,6%-kal haladta meg az előző kisebb metionin szint (kezelés) állatainak élősúlyát. Hasonló tendenciák érvényesültek a 35. illetve 42. napon mért élősúlyokban is azzal a különbséggel, hogy ezen időpontokban az egyes kezelések állatainak súlyai között nagyobb különbségek voltak. A madarak élősúlyának változásáról összegzésként megállapítható, hogy a 1,2 g/kg metionin kiegészítés hatására a madarak a 42. életnapjukra 2836 g-os átlagsúlyt értek el, amely közel 55%-kal haladta meg a metionin-hiányos

1. ábra. A metionin kiegészítés hatása a brojlerek takarmányfelvételére az 5.–42 életnap között

takarmányt (alapdiéta) fogyasztó állatok zárósúlyát. Ebben a kezelésben (IV. kezelés) az emészthető metionin+cisztein emészthető lizinhez viszonyított aránya 0,56 volt.

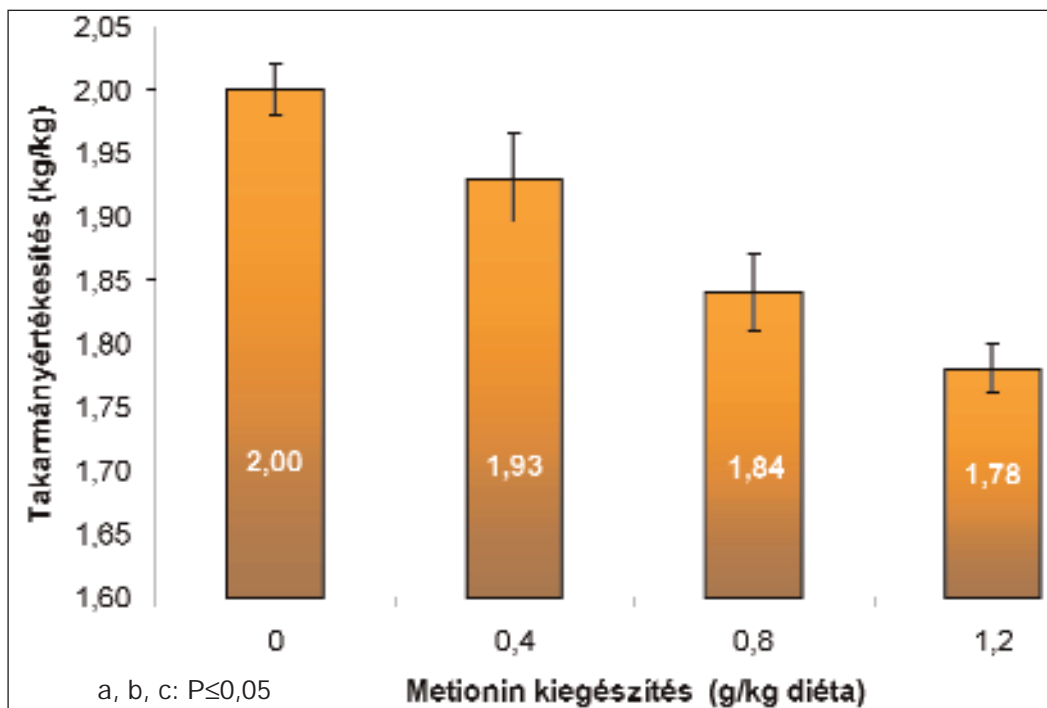
A kísérleti állatoknak a kísérlet teljes idejére vonatkoztatott (5-42 nap) átlagos takarmány-felvétele és takarmányértékesítése az 1. és 2. ábrán látható. Adataink szerint a legkisebb takarmányfelvétel a kristályos metionin kiegészítést nem tartalmazó kezelésben (I. kezelés) volt mérhető (1. ábra). Abban az esetben, ha a takarmányokat 0,4 g/kg metioninnal egészítettük ki, a madarak takarmányfelvétele 28,4%-kal nőtt ($P \leq 0,05$). A további metionin kiegészítés (0,8 g/kg illetve 1,2 g/kg) azonban már csak kismértékű, és statisztikailag nem igazolható ($P \geq 0,05$) takarmányfelvétel növekedéssel járt együtt.

Az eltérő súlygyarapodásból és eltérő takarmányfelvételtől adódóan szignifikán-

san eltért a madarak takarmányértékesítése is (2. ábra). A legkedvezőtlenebb takarmányértékesítés az I. kezelésben volt megállapítható.

A metionin kiegészítést nem tartalmazó alapdiéta 0,4 g/kg kristályos metioninnal történő kiegészítésekor a madarak takarmányértékesítése csak kismértékben ($P \geq 0,05$), 0,8 g/kg metionin kiegészítés esetén azonban 8%-kal, szignifikánsan javult ($P \leq 0,05$). A diéták metionin tartalmának további növelése már csak kisebb mértékű ($P \geq 0,05$) takarmányértékesítés javulással járt együtt. Szükséges azonban megjegyezni, hogy ezen kezelés madarai 11%-kal kevesebb takarmányból állítottak elő egységnyi súlygyarapodást mint azon társaik, amelyek takarmánya metionin kiegészítés nélkül készült.

Ebben a kezelésben a madarak takarmányértékesítése megegyezett a tenyésztő cég által deklarált értékkel (hibrid stan-

2. ábra. A metionin kiegészítés hatása a brojlerek takarmányértékesítésére az 5–42 életnap között

dard) annak ellenére, hogy a göngyöltett takarmányértékesítés az 5. és 42 életnap közötti időtartamra vonatkozik és az első négy életnap – göngyöltett takarmányértékesítést javító – adatait nem tartalmazza.

Összefoglalóan tehát megállapítható, hogy a metionin hiány nem csak a brojlerek súlygyarapodására, hanem azok takarmányfelvételére és takarmányértékesítésére is negatív hatással van, ami 0,4 g/kg illetve 0,8 g/kg metionin kiegészítés esetén megszűnik.

A madarak homogenitására utaló variációs koefficienseket vizsgálva megállapítható, hogy azt a kezeléseket nagymértékben befolyásolták. Az alapdiétát (I. kezelés) fogyasztó állatok esetében az ötödik napon megállapított 5,6%-os variációs koefficiens a 42. napon 16,8%-ra nőtt.

A legnagyobb metionin-kiegészítéssel készült diétát fogyasztó madaraknál (IV. kezelés) a 42. napon megállapított variáci-

ós koefficiens gyakorlatilag megegyezett (6,7%) az induláskor mért értékkel, azaz ezen állatok nem nőttek szét és a 42. napon ugyan olyan homogének voltak mint a kísérlet indításakor. Amennyiben a variációs koefficiensek változását a kezeléseket függvényében vizsgáljuk, úgy megállapítható, hogy az a takarmányok metionintartalmának növekedésével arányosan csökken.

Az I. kezelésben megállapított 16,8%-os variációs koefficiens 0,4 g DL-metionin kiegészítés hatására 11,1%-ra, 0,8 g/kg illetve 1,2 g/kg metionin kiegészítés hatására pedig 9,5%-ra illetve 6,7%-ra mérséklődött. A különböző időpontokban megállapított variációs koefficiensek változását elemezve megállapítható, hogy azokat a metioninhiány mértéke és a metioninhiány időtartama egyaránt befolyásolja.

Szükséges azonban megjegyezni, hogy gyakorlati körülmények között a vágásra

3. táblázat. modellszámítások legfontosabb adatai

Paraméterek	K E Z E L É S E K			
	I.	II.	III.	IV.
	Alapdiéta DL-Met.: -	Alapdiéta DL-Met.: +0,4 g/kg	Alapdiéta DL-Met.: +0,8 g/kg	Alapdiéta DL-Met.: +1,2 g/kg
1800 g élősúlyra standardizált variációs koefficiensek (cv)				
%	17,0	11,3	9,0	6,7
A megkívánt élősúly intervallumba (1800 ± 100 g) eső állatok részaránya				
%	26	37	48	58
Az állatok részaránya a megkívánt mell-tömeg (420 ± 30 g) alapján				
%	30	38	47	59

kerülő állatok homogenitását azonban még nem, vagy csak nagyon ritkán vizsgálják. A leadásra kerülő brojlerek súlyának csak a feldolgozó által meghatározott kritériumoknak kell megfelelnie. Ez azt is jelenti, hogy azon állatok értékesítéséből, amelyek súlya elmarad az átlagtól kevesebb bevétele származik az előállítónak. A jelenlegi gyakorlat szerint átvételkor csak a leadásra kerülő brojlerek átlagsúlyát határozzák meg az összsúly és az összesen leadott állatlétszám alapján.

A leadásra kerülő madarak súlyának varianciáját nem vizsgálják. Amennyiben az átvételi ár megállapításakor a varianciát is figyelembe vennénk, úgy a leadásra kerülő madarak feltehetően nagyobb arányban érnék el a kívánatos súlyt, ami egyúttal egy nagyobb árbevétel realizálásához vezethetne.

Elvégzett modellszámításaink legfontosabb adatai a 3. táblázatban láthatók. Kísérletünkben az 1800 g-os átlagsúlyhoz standardizált variációs együttható a takarmánykeverékek emelkedő M+C tartalma mellett 17,0 %-ról 6,7 %-ra (nem lineárisan) csökkent, ami hasonló mértékű csökkenést jelent mint a 42. napon mért tényleges élősúlyok varianciája.

Számításaink szerint az alapdiétát (I. kezelés) fogyasztó madaraknak csak 26%-a érné el a megkívánt céltömeget (1800 g),

míg ez az arány a legnagyobb metionin-kiegészítést tartalmazó diétát fogyasztó állatok esetében 58% lenne.

Amennyiben a nagyobb heterogenitást a mindenkori eladási árnak (jelenleg átlagosan 205 Ft/kg) csak 1,5%-át kitevő minőségi levonás terhelné, úgy az minden 10000 db, 2 kg-os értékesített brojler esetén 61.500 Ft árbevétel kiesést jelentene, de ugyanakkora árbevétel többlettel lehetne számolni abban az esetben, amennyiben a homogenitás premizálásra kerülne.

Ekkora mértékű hatást gyakorlati körülmények között nem érhető el, mivel a jelen kísérletben az alapdiétában beállított extrém alacsony M+C szint a gyakorlatban már nem fordul elő. Ennek ellenére figyelemre méltó az a hatás, amelyet a takarmányok megemelt metionin tartalma a madarak homogenitására kifejt. Megemlítendő azonban az is, hogy gyakorlati körülmények között a madarak variabilitása mindig nagyobb mint a kísérletes feltételek között tartott és előzetesen szelektált állatok esetében.

Az élőtömegeknél bemutatott hatás valószínűsíthető a mell-arányának tekintetében is. Amennyiben 420±30g-os mell előállítását határoznánk meg termelési célként, akkor a metionin kiegészítést nem tartalmazó alapdiétát fogyasztó madarak-

nak csak 30%-a felelne meg ennek a kritériumnak. A legnagyobb metionin-szint esetén azonban az állatok 59%-a kerülne a megkívánt céltartományba. Abban az esetben, ha a nagyobb melltömeg heterogenitását kilogrammonként 25 Ft minőségi levonással kerülne szankcionálásra, úgy a fentebb is kalkulált 10000 brojler esetén 105.000 Ft árbevétel kiesést vagy prémizálás esetén ugyanennyi árbevétel többletet jelentene a 1,2 g/kg metionin kiegészítés. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ezek a gazdasági hatások csak az állományon belüli heterogenitással, illetve homogenitással vannak összefüggésben. A növekvő M+C szinteknek a súlygyarapodásra valamint a mellhús súlyára gyakorolt pozitív hatása mellett lehetővé teszi a nevelési idő lerövidítését, ami további gazdasági előnyökkel jár. Végezetül megemlítendő az is, hogy a metionin-szintek növelésével a takarmányértékesítés is javulhat ami még további gazdasági előnyökhöz vezet.

Összefoglalva megállapítható, hogy a brojlertakarmányok metionin tartalmának optimalizálása, a brojlerek teljesítményének javítása mellett az előállított termék egyöntetűségére is hatással van, ami a feldolgozhatóság továbbá az egységes minőségű termék előállítása (előállíthatósága) szempontjából fontos tényezővé válhat a jövőben.

PUR-SZIG Hungary Kft
80 Miskolc, Lőrinc F. u. 76. Tel.: 06/30/18 171, Fax: 06/30 120
 E-mail: sziget@szig.hu, sziget@szig.hu

*Őzje termékeit egy jól szigetelt tárolóban,
 állatait egy jól szigetelt ólban!*

- 10 év garancia
- Minden alapra felhordható
- Jelentős energia-megtakarítás
- Gyors kivitelezés

*Allattartó épületek, burgonyatárolók,
 raktárházak és ázsényszarnokok,
 hűtőházak ideális hő- és vízszigetelése.*

POXELL 001

POXELL 002

POXELL 003

POXELL 004

KOMPLETT BAROMFITECHNOLÓGIA TERMÉKSOR ÉRTÉKESÍTÉS, TERVEZÉS, KIVITELEZÉS, SZERVÍZ

GALEX 011

GALEX 012

GALEX 013

GALEX 014

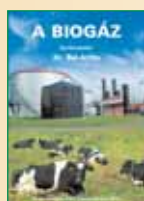
GALEX HUNGÁRIA KFT. 5200 TÖRÖKSZENTMIKLÓS, MÉSZÁROS LŐRINC UT 6.
TEL / FAX: (36) 36/ 390-648   **E-MAIL: GALEX@EXTERNET.HU**

ELÉRHETŐSÉGÜNK: **HAJNAL GYULA: 06/30/2057-802**
MOLNÁR LÁSZLÓ: 06/30/3348-148

A Szaktudás Kiadó Ház kedvezményes könyvajánlata a Baromfi olvasóinak:

Dr. Bai Attila:	A biogáz	2990 Ft helyett 2400 Ft
Dr. Pongrácz László:	A ló tenyésztése és genetikája A mesterlovász könyve	2790 Ft helyett 2240 Ft 2490 Ft helyett 2000 Ft
Dr. Radics László:	Szántóföldi növénytermesztés Növénytermesztés határok nélkül (EU-konform növények termesztése) Ökológiai szemléletű állattermék-előállítás	2980 Ft helyett 2390 Ft 1980 Ft helyett 1590 Ft 1980 Ft helyett 1590 Ft 3590 Ft helyett 2880 Ft
Selénydy Szabolcs:	Ökogazdák kézikönyve	2990 Ft helyett 2400 Ft
Dr. Nagy József:	A sárga- és görögdinnye	4999 Ft helyett 3999 Ft
Láng István-Csete László-Jolánkai Márton:	A globális klímaváltozás: hazai hatások és válaszok (A VAHAVA jelentés)	2950 Ft helyett 2360 Ft
Dr. Gere Tibor:	A baromfi viselkedése	3480 Ft helyett 2790 Ft
Kapronczai István:	Információs rendszerek a közös agrárpolitika szolgáltatában	2490 Ft helyett 2000 Ft
Dr. Kárpáti László:	Európai uniós projektek pénzügyi menedzsmentje	2490 Ft helyett 1990 Ft
Dr. Fodor Lóránt:	Tőzsdei ismeretek mezőgazdasági vállalkozóknak	2490 Ft helyett 1990 Ft

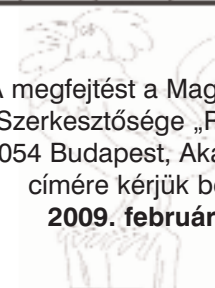
Olvassa a SZAKTUDÁST!

SZAKTUDÁS KIADÓ HÁZ ZRT.
1106 Budapest, Jászberényi u. 55.
Tel./fax: 06-1/433-0476, e-mail: info@szaktudas.hu

REJTVÉNY

<p>Szomszéd kakasa ... Két harát beszélget. - Igaz, hogy a kakasod nagyon lusta? - Igaz. Amikor ...</p> <p><i>A vicc poénját megfejthetik a rejtvényből.</i></p>		JÓ VÉZ JELZŐJE	NAPSZAK AZ A MANK	MÉLTÓZÁS	HAJLÉLY SÚTÓJE (AUSZTRIA)	ANCSKIS BELUG (KÖRLET)	RELETI ER
		DEKÜL DENDÓ, 1.					N
		AMERI GUMU		CYOMÓGOS 1A (MANK - AMNÓ), 2.		HALÓ (HANTAL) VILÓK OPERÁJA	
		AMHEZ (E ÖRHEM) ZÁ ERNI JAT, NOR- WEGIA					
BEKÜL- (MANK), 2.	K	ÓMÁS (MANK) EMLŐS- (AI) AI	MEG FELELŐ (MANK) NEPIESÉN	DÖMÉRŐ ESKÜZŐ (MANK) SZÁRVNY	ESŐ (MANK) (MANK) (MANK)		
MITKO VETŐEN (MANK), (MANK)				ESŐ (MANK) (MANK) (MANK)		NOR (MANK) (MANK)	
			MAGYAR- (MANK) (MANK) (MANK)			LENYI- (MANK) (MANK)	
OXIGÉN TRIGLIM (MANK) (MANK)			ANCOL (MANK) (MANK) (MANK)		ANNA, RÉGISEN (MANK)		
OROSZ (MANK) (MANK) (MANK)				BETŰ (MANK) (MANK) (MANK)	ZENETŐRT, (MANK) (MANK) (MANK)		
		FELELEM (MANK) (MANK) (MANK)				ANITÁS, (MANK) (MANK) (MANK)	
JNDRE (MANK) (MANK) (MANK)			PÁTRUM, (MANK) (MANK) (MANK)		SÁG (MANK) (MANK) (MANK)	NE (MANK) (MANK) (MANK)	
T O				NÉMET VÁROS (MANK) (MANK) (MANK)		ESŐ (MANK) (MANK) (MANK)	
... (MANK) (MANK) (MANK)		EDE, (MANK) (MANK) (MANK)			DOMMAGY (MANK)		
NEMZETI (MANK) (MANK) (MANK)			PAK, (MANK) (MANK) (MANK)		DOMMAGY (MANK)		
		HAJLÉLY (MANK)			DOMMAGY (MANK)		
	HAJLÉLY (MANK)		ANCOL (MANK)			HAJLÉLY (MANK)	
FIZETETT (MANK)				HAJLÉLY (MANK)		TESTRÉS (MANK)	
AZONOS (MANK)		NE (MANK) (MANK) (MANK)					
FORMA (MANK)			HOMU (MANK) (MANK) (MANK)		MINDEN (MANK) (MANK) (MANK)		
			FÉLKÉZI (MANK)				
MINDEN (MANK)	A						

A megfejtést a Magyar Baromfi Szerkesztősége „REJTVÉNY” 1054 Budapest, Akadémia u. 1. címére kérjük beküldeni **2009. február 20-ig.**

A koronás védjegy garancia a biztonságra és a minőségre

Mi az Egészséges Tojás védjegy?

Az Egészséges Tojás védjegyet a Baromfi Termék Tanács azzal a céllal vezette be, hogy megkönnyítse a vásárlók eligazodását az információk között, s ezzel az egyszerű szimbólummal jelölje: ez a tojás garantáltan minőségi, biztonságos és magyar.

A védjegyet azon termelők pecsételhetik a tojásra, akik vállalták és vállalják, hogy a hatályos magyar és uniós jogszabályokon túl annak a szigorú követelményrendszernek (tyúkok tartására, takarmányozására, állat- és humánegészségügyre vonatkozóan) is megfelelnek, amit a védjegy szabályzata előír.

A védjegy szabályzatának előírásai – melyek a legújabb kutatási eredmények alapján kerültek kidolgozásra – természetesen elsősorban az élelmiszer-biztonságot célozzák meg. A szalmonellamentesség garantálása kiemelt jelentőségű a védjegy szempontjából. Ezen túlmenően a rendszer magában foglalja a tojások nyomon követhetőségét a termelőtől a csomagolón át a fogyasztóig, valamint a termelő és a csomagoló rendszeres és folyamatos egészségügyi ellenőrzését.

A védjegy használatára jogosultak egyik legfontosabb feladata, hogy a kiváló minőségű és mindig frissen felkínált tojásokat

- szalmonellafertőzéssel szemben védett állományok termeljék,
- a szortírozás, csomagolás, tárolás és szállítás során is védjék a fertőzésekkel szemben;
- mindent megtegyenek az állományok

betegségektől való megóvása érdekében;

- különös figyelmet fordítsanak az állatok takarmányozására;
- s minden ezzel kapcsolatos tevékenységet pontosan és naprakészen dokumentáljanak.

Ezt természetesen egy **független szakmai felügyelőbizottság folyamatosan és rendszeresen ellenőrzi.**

Mi a védjegy célja?

- Ezen védjeggyel ellátott tojások megkülönböztetése a termékínalatban;
- Az élelmiszer-biztonság, a higiénia, a nyomon követhetőség és a törvények betartásának garantálása a fogyasztó számára;
- A termelők ösztönzése a minőség javítására;
- A tojásfogyasztási szokások kialakítása és befolyásolása;
- A fogyasztók emocionális és tudatos kötődésének megteremtése e termékhez.

Hogyan ismerhető fel a védjegyes termék?

A védjegyes tojás a tojás dobozán és magán a tojáson feltüntetett magyar korona szimbólumról ismerhető fel:

Jelzés a dobozon:

és a tojáson:

PÉCSVÁRAD

Kossuth Lajos u. 12.

Tel.: 72/ 566-066

Fax: 72/ 566-067

stalltech@t-online.hu

STALL-TECH

Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.

**Forgalmazott
tartástechnológiai elemek:**

- Roxell baromfi etető és itatórendszerek
- Roxell takarmánytárolók és behordók
- Skov szellőztetési rendszerek
- Percoli ventilátorok, szellőztetési elemek
- Percoli fűtési és hűtési rendszerek
- Monoflo itatórendszerek
- Nuovo automata és kézi tojásbélyegzők
- Dosatron gyógyszeradagolók
- Roxell automata tojótészekrendszerek
- Tewe Elektronik takarmánykeverő rendszerek
- Staalkat válogatóasztalok
- Orion világítástechnológia
- Sierra és Infraconic gázüzemű infrasugárzók
- Monoflo trágyaszalagok

**Használt technológiai berendezések
értékesítése,
Szaktanácsadás.**

